

R A D I O W P O L S C E

w latach 1935 — 1938

W A R S Z A W A

1 9 3 8

R e d a k c j a:
FRANCISZEK PAWLISZAK
Opracowanie graficzne:
ZYGMUNT KOSMOWSKI

Odbito w Drukarni Zakł. Wyd.
M. ARCT, S. A. W WARSZAWIE

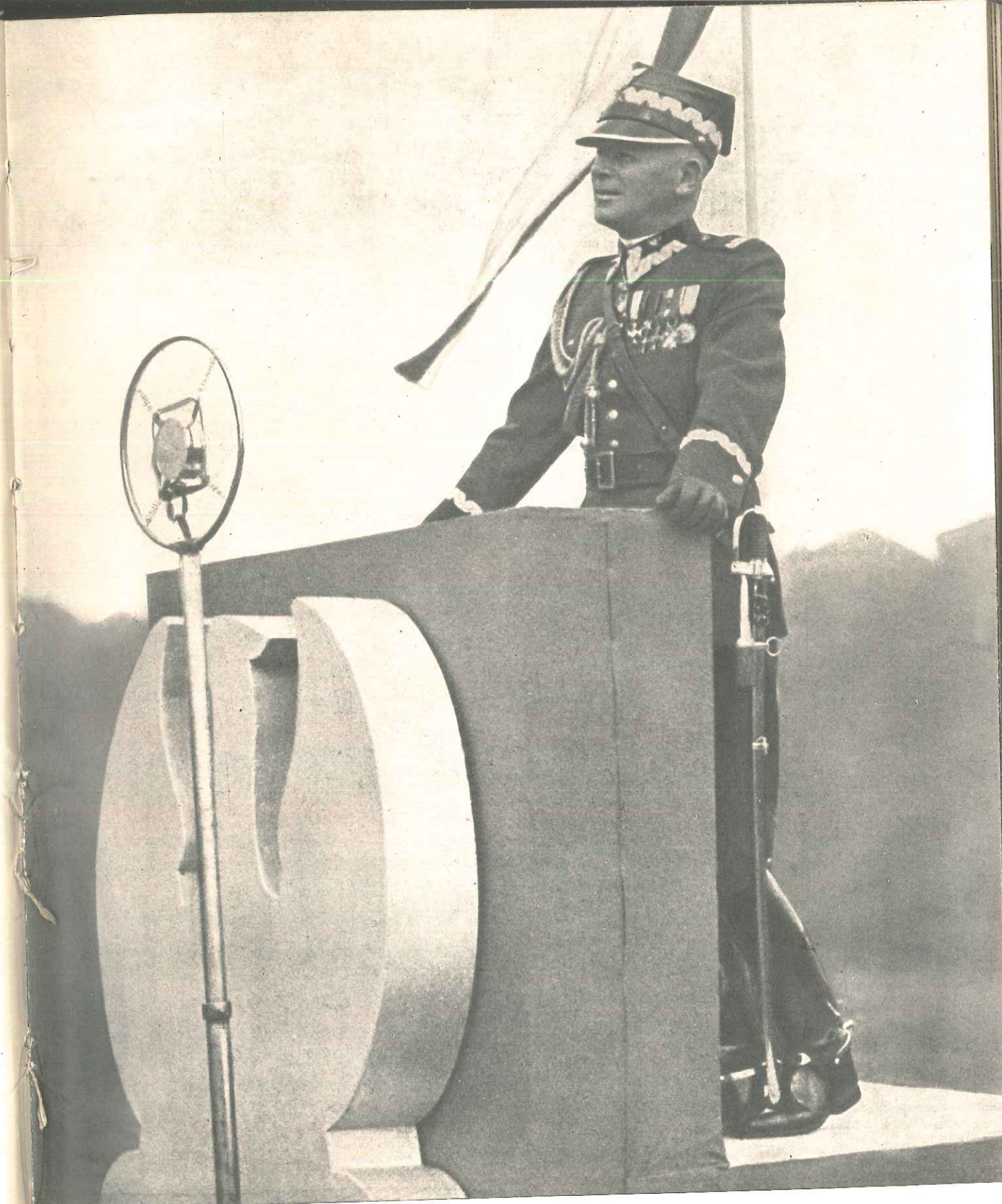

PAN PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ PROF. DR IGNACY MOŚCICKI

NACZELNY WÓDZ MARSZAŁEK EDWARD ŚMIGŁY-RYDZ PRZED MIKROFONEM POLSKIEGO RADIA

- 27.XII.1935 PRZEMÓWIENIE W ROCZNICĘ POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO Z PLACU WOLNOŚCI W POZNANIU.
- 26.VI.1936 PRZEMÓWIENIE Z UROCZYSTOŚCI ZWIĄZKU STRZELECKIEGO.
- 7.III.1936 PRZEMÓWIENIE NA II-GIM ZJEŹDZIE P.O.W. Z RESURSY OBYWATELSKIEJ W WARSZAWIE.
- 9.V.1936 PRZEMÓWIENIE PODCZAS PRZEKAZANIA PRZEZ L.O.P.P. TRZYNASTU SAMOLOTÓW ARMII.
- 24.V.1936 PRZEMÓWIENIE NA ZJEŹDZIE LEGIONISTÓW.
- 2.VIII.1936 PRZEMÓWIENIE Z OKAZJI UROCZYSTOŚCI WRĘCZENIA SZTANDARU WOJSKU POLSKIEMU PRZEZ POLONIĘ AMERYKAŃSKĄ W POZNANIU.
- 10.XI.1936 PRZEMÓWIENIE W DNIU OTRZYMANIA BUŁAWY MARSZAŁKOWSKIEJ.
- 21.III.1937 PRZEMÓWIENIE W CZASIE POŚWIĘCENIA STU SAMOCHODÓW POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA.
- 22.III.1937 PRZEMÓWIENIE W CZASIE WRĘCZANIA CZEKU NA SUMĘ 175.000 ZŁ ZEBRANYCH PRZEZ PRACOWNIKÓW MIEJSKICH W WARSZAWIE NA FUNDUSZ OBRONY NARODOWEJ.
- 20.V.1937 PRZEMÓWIENIE W ZWIĄZKU Z PROMOCJĄ MARSZAŁKA ŚMIGŁEGO-RYDZA NA DOKTORA HONORIS CAUSA UNIWERSYTETU STEFANA BATOREGO W WILNIE.
- 18.VI.1937 PRZEMÓWIENIE Z OKAZJI WRĘCZENIA PRZEZ MARSZAŁKA SZTANDARU WOJSKOM ŁĄCZNOŚCI.
- 4.VII.1937 PRZEMÓWIENIE Z OKAZJI PRZEKAZANIA MARSZAŁKOWI SPRZĘTU BOJOWEGO PRZEZ CHŁOPÓW Z LISKOWA.
- 8.VIII.1937 PRZEMÓWIENIE NA ZJEŹDZIE LEGIONISTÓW W KRAKOWIE.
- 16.X.1937 PRZEMÓWIENIE Z OKAZJI WRĘCZENIA MARSZAŁKOWI DYPLOMÓW HONOROWEGO OBYWATELSTWA PRZEZ GMINY WOJEWÓDZTWA KIELECKIEGO.
- 21.XI.1937 PRZEMÓWIENIE DO CZŁONKÓW P.O.W. W WILNIE Z MIESZKANIA W WARSZAWIE.
- 22.IX.1938 PRZEMÓWIENIE Z PRZED G.I.S.Z. W WARSZAWIE W ZWIĄZKU ZE SPRAWĄ ZAOLZIAŃSKĄ.
- 1.X.1938 PRZEMÓWIENIE W SPRAWIE ODZYSKANIA ZAOLZIA.
- 2.X.1938 PRZEMÓWIENIE W ZWIĄZKU Z PRZEKROCZENIEM PRZEZ WOJSKA POLSKIE MOSTU NA OLZIE.
- 7.X.1938 PODZIĘKOWANIE ZA OTRZYMANE DEPESZE.
- 12.X.1938 PRZEMÓWIENIE Z CIESZYNA.

MARSZAŁEK POLSKI EDWARD ŚMIGŁY-RYDZ

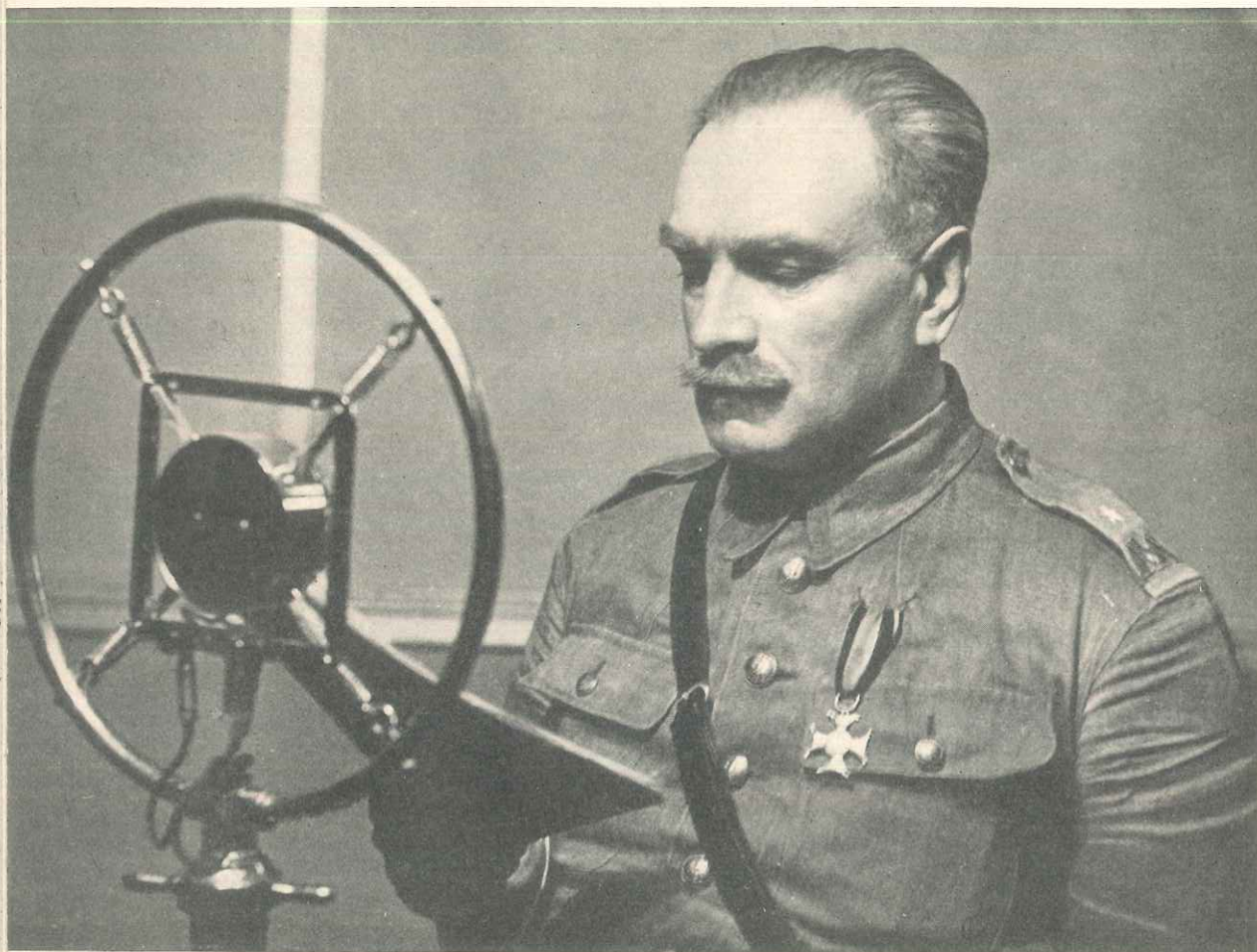
RADIO W SŁUŻBIE

RADIOFONIA JEST ORGANIZMEM, KTÓRY MUSI POZOSTAWAĆ NA USŁUGACH NARODU I PAŃSTWA. ● OBSERWUJĄC LINIĘ ROZWOJOWĄ RADIOFONII ŚWIATOWEJ, STWIERDZIĆ NALEŻY, ŻE WRAZ Z SZYBKIM WZROSTEM ZNACZENIA I WPŁYWÓW RADIA, PRYWATNE TOWARZYSTWA EKSPLOATUJĄCE RADIOFONIE, PRZEJMOWANE SĄ W WIELU KRAJACH PRZEZ PAŃSTWO, W INNYCH ŚCIŚLE PRZEZ NIE KONTROLOWANE. W ORGANIZACJI WSPÓŁCZESNEGO PAŃSTWA OKRES, W KTÓRYM UWAŻANO RADIO JEDYNIE TYLKO ZA ROZRYWKĘ I TO DOŚĆ KOSZTOWNĄ, DOSTĘPNĄ LUDZIOM ZAMOŻNYM, UWAŻAĆ NALEŻY ZA BEZPOWROTNĄ PRZESZŁOŚĆ. Z BIEGIEM LAT, GDY ILOŚĆ RADIOABONENTÓW UROSŁA W MILIONY, A PROPORCJONALNIE DO TEGO MALAŁA CENA ODBIORNIKÓW RADIOWYCH, RADIOFONIA ZAGARNEŁA W SFERĘ SWOICH WPŁYWÓW CAŁE SPOŁECZEŃSTWA I ZOSTAŁA TYM SAMYM WPRZĄGNIĘTA DO TAK ODPOWIEDZIALNEJ PRACY, JAKĄ JEST KSZTAŁTOWANIE PSYCHIKI I PIONU MORALNEGO OBYWATELI, ORAZ POTĘGOWANIE DYNAMIKI ROZWOJOWEJ NARODÓW. MIKROFONY ROZGŁOŚNI RADIOWYCH STAŁY SIĘ NIEZASTĄPIONYM ŚRODKIEM NAWIĄZYWANIA BEZPOŚREDNIEGO KONTAKTU Z MASAMI LUDZKIMI, ODDZIAŁYWANIA NA ICH NASTRÓJ, KIEROWANIA ICH CZYNAMI, MOBILIZOWANIA OPINII PUBLICZNEJ I DOKŁADNEGO ORAZ SZYBKIEGO INFORMOWANIA SPOŁECZEŃSTWA O TYM, CO SIĘ DZIEJE W KRAJU I NA ŚWIECIE. ● RADIOFONIA POLSKA UWOLNIONA W ROKU 1935 Z KRĘPUJĄCYCH JĄ WIEŻÓW GOSPODARKI PRYWATNEJ, MOGŁA ROZWINĄĆ PLANOWO SWE ZADANIA. ● LINIA WYTYCZNA DZIAŁALNOŚCI PROGRAMOWEJ POLSKIEGO RADIA WESZŁA NA TORY PRACY IDEOWEJ DLA NAJSZERSZYCH MAS NARODU, A WYSIŁKI PROPAGANDOWE SKIEROWANE ZOSTAŁY NA POZYSKANIE JAKNAJWIĘKSZEJ ILOŚCI NOWYCH ABONENTÓW, NA JAK NAJSZYBSZĄ RADIOFONIZACJĘ CAŁEGO KRAJU, TAK, BY RADIO STAŁO SIĘ NARZĘDZIEM PRACY PAŃSTWOWEJ — BY MOGŁO WYCHOWYWAĆ I PRZYGOTOWYWAĆ KADRY OBYWATELI, ŚWIADOMYCH SWYCH OBOWIAZKÓW WOBEC PAŃSTWA I NARODU. WYNIKI TEJ PRACY NIE DAŁY NA SIEBIE DŁUGO CZEKAĆ, GDYŻ LICZBA ABONENTÓW POWIEKSZYŁA SIĘ PRAWIE DWUKROTNIE, BY ZBLIŻAĆ SIĘ SZYBKO DO CYFRY MILIONA ODBIORNIKÓW RADIOWYCH ROZSIANYCH PO CAŁYM KRAJU. ODBIORNIK RADIOWY WIDZIANY DO NIEDAWNA JEDYNIE W ZAMOŻNYCH DOMACH, CORAZ TO CZĘŚCIEJ UKAZYWAĆ SIĘ ZACZĄŁ W CHŁOPSKICH CHATACH I DOMACH ROBOTNICZYCH. EKSPANSJA PROPAGANDY RADIA ZAGARNEŁA NAJSZERSZE WARSTWY SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO. ● POLSKIE RADIO NAWIĄZAŁO ŻYWY KONTAKT MIĘDZY KIEROWNIKAMI PAŃSTWA, A SWOIMI SŁUCHACZAMI. PRZED MIKROFONAMI RADIOSTACJI STAWALI WSZYSCY CI, KTÓRZY PROWADZĄ POLSKĄ ODRODZONĄ. PAN PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ, PROF. DR IGNACY MOŚCICKI, ZABIERAŁ NIEJEDNOKROTNIE GŁOS PRZED MIKROFONEM RADIOWYM W MOMENTACH ZASADNICZEJ DLA PAŃSTWA WAGI. GŁOS NACZELNEGO WODZA, MARSZAŁKA ŚMIGŁEGO RYDZA ROZLEGAŁ SIĘ WIELE RAZY Z GŁOŚNIKÓW RADIOWYCH. NIE BYŁO SZEFA RZĄDU I MINISTRA, KTÓRYBY NIE PRZEMAWIAŁ ZE STUDIA RADIOWEGO DO MILIONOWEGO AUDYTORIUM. MIKROFONY SPRAWOZDAWCZE POLSKIEGO RADIA PEŁNIŁY SWĄ SŁUŻBĘ WSZĘ-

NARODU I PAŃSTWA

DZIE SKĄD MOGŁY PŁYNAĆ SŁOWA, PODKREŚLAJĄCE REZULTATY, OSIĄGNIĘTE W RÓŻNYCH DZIEDZINACH PRACY, NA ODCINKU POLITYCZNYM, GOSPODARCZYM, CZY TEŻ KULTURALNO-WYCHOWAWCZYM. PRĄD ZDROWYCH MYŚLI I PIĘKNYCH WSKAZAŃ PŁYNAŁ I PŁYNIE Z ANTEN ROZGŁOŚNI POLSKICH, KTÓRE PEŁNIĄ SWĄ SŁUŻBĘ NARODOWĄ, PAŃSTWOWĄ I SPOŁECZNĄ, STARAJĄC SIĘ SHARMONIZOWAĆ Z IDEOWYM KLIMATEM CAŁEJ POLSKI, NASTAWIONEJ NA WIELKI MARSZ KU UTRWALENIU MOCARSTWOWEJ POTĘGI RZECZYPOSPOLITEJ. ● ROK 1938 STAŁ SIĘ ROKIEM PRZEŁOMOWYM, JEŻELI CHODZI O UGRUNTOWANIE W UMYSŁACH WSZYSTKICH OBYWATELI NASZEGO KRAJU ZNACZENIA RADIOFONII. ROZWIJAJĄCE SIĘ BŁYSKAWICZNIE WYPADKI, OŚWIETLANE WSZECHSTRONNIE PRZEZ RADIO, SPRAWIŁY, ŻE KONIECZNOŚĆ JAKNAJSZYBSZEJ RADIOFONIZACJI CAŁEJ POLSKI STAŁA SIĘ NIEWZRUSZONYM DOGMATEM WYZNAWANYM PRZEZ CAŁE SPOŁECZEŃSTWO POLSKIE. ● W PAMIĘTNYCH CHWILACH SZCZĘŚLIWIE ZAKOŃCZONEGO KONFLIKTU POLSKO-LITEWSKIEGO 35-MILIONOWY NARÓD WSŁUCHIWAŁ SIĘ PILNIE W GŁOSY, SPŁYWAJĄCE Z ANTEN POLSKICH ROZGŁOŚNI, BY W KOŃCOWEJ FAZIE ROZWIĄZANEGO ZATARGU ODETCHNĄĆ Z ULGĄ NA WIEŚĆ O ZWYCIĘSTWIE POLSKIEJ RACJI STANU. ● W OSTATNICH DNIACH WRZEŚNIA 1938 R. RADIOFONIA NIE TYLKO POLSKA, ALE I ŚWIATOWA PRZESZŁA PRÓBĘ SWEJ SPRAWNOŚCI INFORMACYJNEJ I PROPAGANDOWEJ, STAJĄC SIĘ RÓWNOCZEŚNIE PIERWSZOPLANOWYM ŚRODKIEM ROZKAZODAWCZYM NAJWYŻSZYCH CZYNNIKÓW PONOSZĄCYCH ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA LOSY POSZCZEGÓLNYCH NARODÓW. W TYCH NIEZAPOMNIANYCH DNIACH, NABRZMIAŁYCH NAPRZEMIAN TROSKĄ I ZWĄTPIENIEM, TO ZNÓW RADOŚCIĄ I WIARĄ W SZCZĘŚLIWE ROZWIĄZANIE ZAWIKŁANEGO SPLOTU ZAGADNIEŃ POLITYCZNYCH I TERYTORIALNYCH, MOŻNA ZARYZYKOWAĆ ŚMIAŁO TWIERDZENIE, IŻ NAD LUDZKOŚCIĄ KRÓLOWAŁY WIADOMOŚCI NADAWANE BEZUSTANNIE PRZEZ ROZGŁOŚNIE CAŁEGO ŚWIATA, INFORMUJĄCE PLASTYCZNIE I WYCZERPUJĄCO O PRZEBIEGU ŻMUDNYCH ROKOWAŃ I KONFERENCJI. RADIOFONIA ŚWIATOWA ZDAWAŁA CIĘŻKI EGZAMIN. ● RADIOFONIA POLSKA ZE WZGLĘDU NA TAK ZASADNICZE I BEZPOŚREDNIE ZAINTERESOWANIE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W CAŁOKSZTAŁCIE ROZWIĄZYWANYCH ZAGADNIEŃ STANEŁA PRZED OBOWIAZKAMI NIEZWYKŁEJ WAGI, JAKIE NAŁOŻYŁY NA NIĄ ROZGRYWAJĄCE SIĘ HISTORYCZNE WYPADKI. TEMPERATURA UCZUCIOWA CAŁEGO SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO, DZIĘKI SŁUŻBIE INFORMACYJNEJ POLSKIEGO RADIA, OSIĄGNEŁA NAJWYŻSZE SZCZYTY, WYKAZUJĄC CAŁKOWITĄ JEDNOŚĆ NARODU, JEGO GOTOWOŚĆ MOBILIZACJI MORALNEJ I OBRONNEJ. ● Z TYCH WIELKICH DNI RADIOFONIA POLSKA MUSI WYCIGAĆ WŁAŚCIWE WNIOSKI. OKRES MIĘDZYNARODOWEGO NAPIĘCIA UTRWALIŁ I POGŁĘBIŁ WŚRÓD WSZYSTKICH OBYWATELI NASZEGO KRAJU PRZEKONANIE O WADZE I ZNACZENIU RADIOFONII W ORGANIZACJI WSPÓŁCZESNEGO PAŃSTWA. RADIOFONIA POLSKA PODEJMIE Z PEŁNĄ WOLĄ ZWYCIĘSTWA WALKĘ O ZDOBYCIE SERC TYCH OBYWATELI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, KTÓRZY JESZCZE NIE NALEŻĄ DO WIELKIEJ POLSKIEJ RODZINY RADIOWEJ.

PREMIER I MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH GEN. DR FELICJAN SŁAWOJ-SKŁADKOWSKI

WICEPREMIER I MINISTER SKARBU INŻ. EUGENIUSZ KWIATKOWSKI

MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH JÓZEF BECK

MINISTER KOMUNIKACJI JULIUSZ ULRYCH

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBL. PROF. DR WOJCIECH ŚWIĘTOSŁAWSKI

MINISTER POCZT I TELEGRAFÓW INŻ. EMIL KALIŃSKI

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH GEN. TADEUSZ KASPRZYCKI

MINISTER ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH JULIUSZ PONIATOWSKI

MINISTER HANDLU I PRZEMYSŁU ANTONI ROMAN

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI WITOLD GRABOWSKI

MINISTER PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ MARIAN ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKI

WŁADZE POLSKIEGO RADIA

R A D A N A D Z O R C Z A

PREZES — ANTONI KRZYCZKOWSKI; WICEPREZESI — JAN SUKIENNICKI, TADEUSZ SZPOTAŃSKI; CZŁONKOWIE — JANUSZ GROSZKOWSKI, ALEKSANDER IWANKO, LEON BARYSZ, TOMIR DRYMER, KAZIMIERZ KOMINKOWSKI, ADAM PACIOREK, ANTONI REPECZKO.

K O M I S J A R E W I Z Y J N A

JERZY IWANOWSKI, BOLESŁAW LIPIŃSKI, STEFAN MANCZARSKI,
MIECZYSLAW SKWARCZYŃSKI.

Z A R Z Ä D

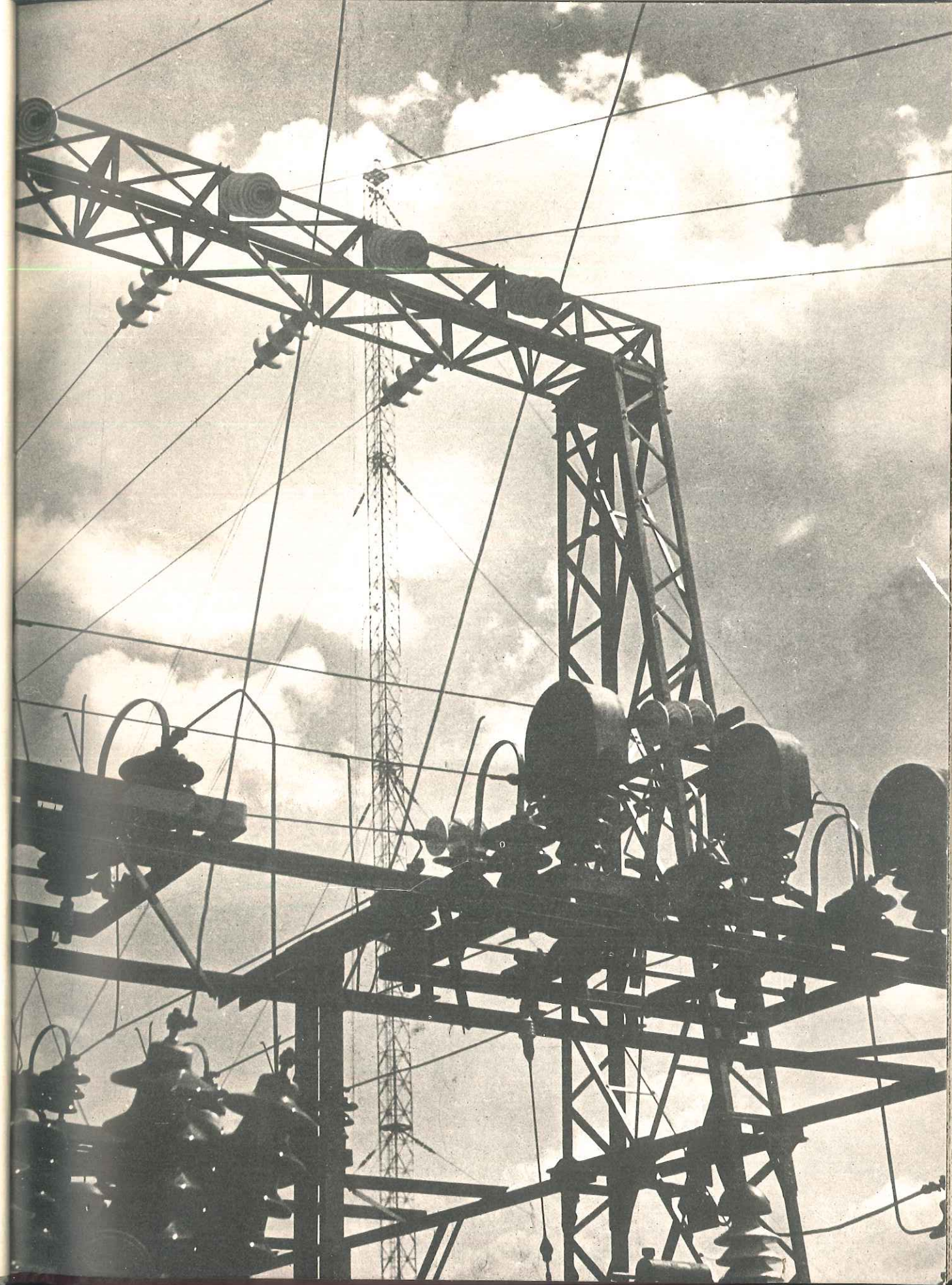
DYREKTOR NACZELNY — KONRAD LIBICKI

D Y R E K T O R Z Y

PROGRAMÓW — PIOTR GÓRECKI, WICEDYREKTOR — HALINA SOSNOWSKA, ADMINISTRACYJNY — BOLESŁAW KONARSKI, TECHNICZNY — WŁADYSŁAW HELLER, SEKRETARZ GENERALNY — ZYGMUNT KARAFFA-KRAEUTERKRAFT.

R O Z G Ł O Ś N I E

DYREKTOR ROZGŁOŚNI WARSZAWSKICH — ZENON KOSIDOWSKI, DYREKTOR ROZGŁOŚNI W BARANOWICZACH — ZBIGNIEW CIS-BANKIEWICZ, DYREKTOR ROZGŁOŚNI W KATOWICACH — STANISŁAW LIGŃ, DYREKTOR ROZGŁOŚNI W KRAKOWIE — BRONISŁAW WI NIARZ, DYREKTOR ROZGŁOŚNI WE LWOWIE — JULIUSZ PETRY, DYREKTOR ROZGŁOŚNI W ŁODZI — STANISŁAW NOWAKOWSKI, DYREKTOR ROZGŁOŚNI W POZNANIU — ZDZISŁAW MARYNOWSKI, DYREKTOR ROZGŁOŚNI W TORUNIU — BOHDAN PAWŁOWICZ, DYREKTOR ROZGŁOŚNI W WILNIE — ROMAN PIKIEL.

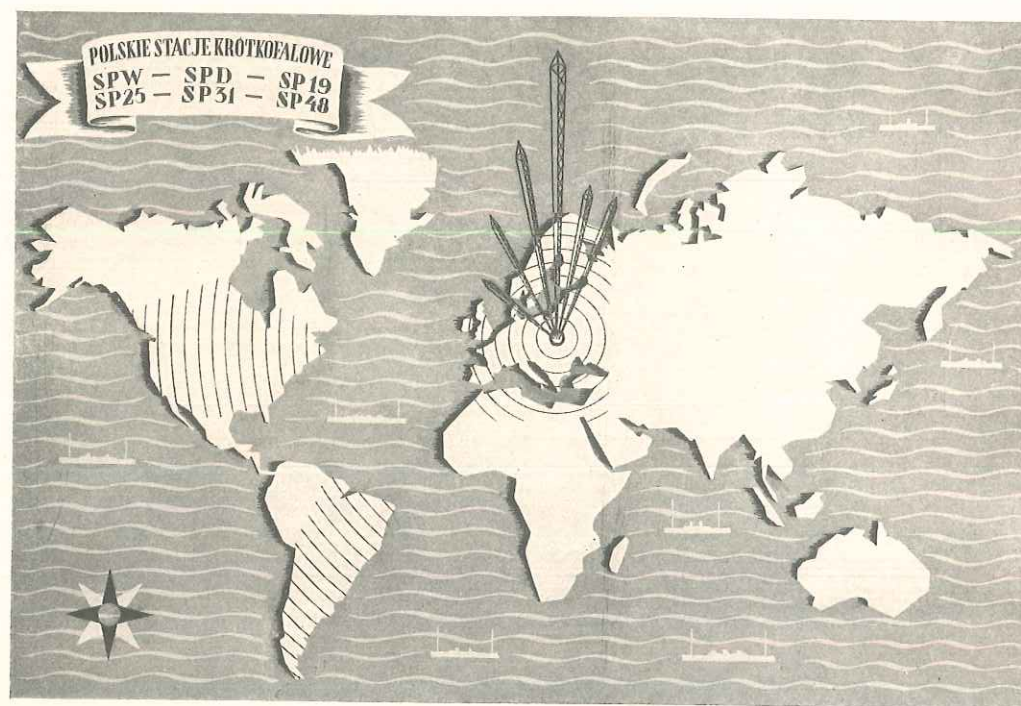

Główną stacją Polskiego Radia jest radiostacja w Raszynie, która ze względu na swą moc, długość fali i centralne położenie, przeznaczona jest do obsługi całego kraju. ● Nie tylko ze względów technicznych Warszawa jest centralną stacją Polskiego Radia. Jako położona w stolicy kraju, stacja ta skupia wokół siebie największe możliwości artystyczne i naukowe. Polskie Radio w programie ogólnopolskim, który jest przede wszystkim montowany przy pomocy rozgłośni centralnej, wykorzystuje nie tylko to wszystko, co istnieje, ale — ze względu na specyficzne warunki polskie — w wielu dziedzinach musi własnym wysiłkiem przygotowywać i stwarzać nowe, nieistniejące lub zaniedbane możliwości artystyczne dla programu radiowego. ● Mimo, iż ponad 60% programu ogólnopolskiego jest wynikiem pracy Warszawy — można z całą słuszością powiedzieć, że program ten jest wspólną własnością wszystkich rozgłośni, wszystkich regionów. ● Program ogólnopolski zaspakaja potrzeby radiosłuchaczy całej Polski, zarówno w tych audycjach, które są przeznaczone dla wszystkich, jak i w tych, które opracowywane są z myślą o poszczególnych grupach słuchaczy. Dzięki tej konstrukcji programu Warszawa I odzwierciedla w swym programie zasadnicze tendencje polityki radia, dążącej — poprzez liczenie się z upodobaniami słuchaczy — do narzucenia słuchaczom pewnego typu programu artystycznego, oświatowego i informacyjnego, a co za tym idzie, pewnego typu kultury.

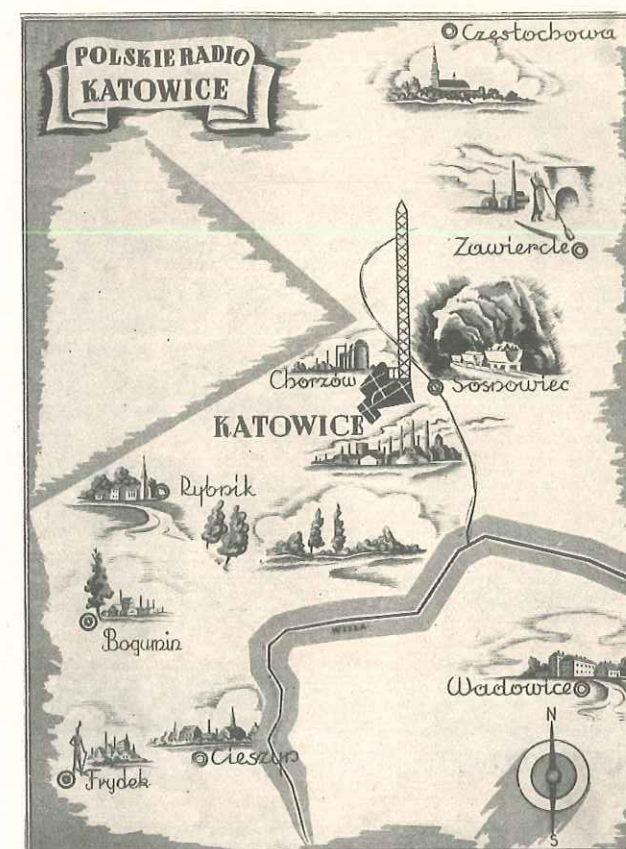

W miarę wzrostu liczby radiosłuchaczy na terenie Warszawy, coraz pilniej dawała się odczuwać potrzeba odrębnego programu dla przeszło 100.000 abonentów wielkomiejskich. Zwłaszcza rolnicza część programu ogólnopolskiego była zupełnie zbędna dla mieszkańca stolicy, co wywoływało niesłuszne narzekania, łatwo przenoszone na całość programu. Zgodnie z praktyką radiofonii zagranicznych — Polskie Radio w marcu 1937 roku uruchomiło lokalną stację dla stolicy, znaną jako stacja Warszawa II, która po krótkim okresie próbnym rozpoczęła pracę. ● Warszawa II, jako rozgłosnia obsługująca stolicę, konstruuje swój program na poziomie wymagań wielkomiejskich, w czym jest zasadniczo inna od wszystkich rozgłośni radiowych w kraju. Oscylując między dwiema skrajnościami — wymaganiem wysokiego poziomu i wymaganiem niefrasobliwej rozrywki — Warszawa II stała się w krótkim czasie ulubioną rozgłosnią i w dużym stopniu przyczyniła się do zmniejszenia wśród radiosłuchaczy stołecznych snobizmu ciągłego słuchania rozgłośni zagranicznych, snobizmu powszechnego zresztą we wszystkich stolicach europejskich. ● Nie bez wpływu pozostało otwarcie rozgłośni, również na ogólny rynek artystyczny stolicy, gdyż dzięki zapotrzebowaniu jakie stworzył nowy siedmiogodzinny program radiowy — zwiększyły się możliwości pracy zarobkowej dla świata artystycznego. ● Program literacki Warszawy II, apelując do proporcjonalnie większej ilości odpowiednio przygotowanych słuchaczy, może dawać skecze, dialogi, nawet całe słuchowiska, nie licząc się z koniecznym w programie ogólnopolskim postulatami popularności i wkraczając często w dziedzinę interesujących eksperymentów, które nie pozostają zresztą bez wpływu na programy innych stacji. W dziedzinie odczytów i pogadanek — odrębna stacja dla Warszawy pozwala na szersze omawianie problemów interesujących mieszkańca stolicy.

Z chwilą przejścia Polskiego Radia przez Rząd, aktualną stała się sprawa obsługi naszej emigracji. Próbné audycje trwały do marca 1936 roku, po czym stacja krótkofalowa rozpoczęła stałą pracę na fali 22 m z mocą 10 kW w antenie, nadając audycje trzy razy w tygodniu, początkowo między godz. 17.30 a 18.30, później między godz. 18.30 a 19.30. Od maja tego roku wprowadzono dwugodzinne audycje również w niedziele i święta między godz. 17.30 a 19.30. ● W audycjach tych nadawane są *dzienniki* i felietony informujące o Polsce, jej przeszłości i zabytkach historycznych, jej krajobrazie, życiu społecznym, gospodarczym, kulturalnym i politycznym. Ze względu na powszechną zrozumiałość języka angielskiego wśród Polonii amerykańskiej i konieczność oddziaływania na cudzoziemców, nadaje się osobny dziennik w języku angielskim, oraz informacyjne pogadanki dla słuchaczy zagranicznych w tym języku. Znaczną część audycji wypełnia muzyka polska, o bardzo urozmaiconym programie. Dla utrzymania bezpośredniego kontaktu z tymi słuchaczami polskiej stacji krótkofalowej, którzy z nią korespondują, raz w tygodniu nadawane są specjalne gawędy w języku polskim i angielskim, w których odpowiada się na listy i omawia się różne zagadnienia ogólne, poruszane przez słuchaczy. ● Od 3.X.1937 r. zmieniono godziny nadawania programów krótkofalowych w ten sposób, aby dochodziły one do Ameryki od godz. 6-tej po południu, rozszerzono czas trwania programów w dnie powszednie do 2 godzin dziennie, a w soboty i niedziele do 3 godzin, oraz uruchomiono drugą stację krótkofalową SPD na fali 26,01 m. ● Zgodnie z zapowiedzią p. Ministra Poczty i Telegrafów — prowadzona jest dalsza rozbudowa polskich stacji krótkofalowych. W sierpniu 1938 r. uruchomiono już dwie dalsze stacje krótkofalowe SP19 (fala 19,84 m) i SP25 (fala 25,55 m) z antenami kierunkowymi na Amerykę Południową, a w październiku tegoż roku piątą i szóstą z kolei stację: SP31 (fala 31,45 m) i SP48 (fala 48,86 m) z zasięgiem na Europę. Dzięki tym sześciu stacjom krótkofalowym Polskie Radio już obecnie może oddziaływać systematycznie na główne skupiska emigracji polskiej w U. S. A., w Brazylii i krajach europejskich, oraz zaznajamiać z przejawami kultury polskiej słuchaczy obcych.

Teren Rozgłośni, to nie tylko Śląsk, ale Zagłębie Dąbrowskie i Kielecczyzna oraz sąsiednie okręgi zakordonowe. Stworzenie programu, któryby odpowiadał potrzebom tych — pod względem upodobań i potrzeb kulturalnych, zróżnicowanych ziem, oto zadanie Rozgłośni, nieraz bardzo trudne, zważywszy, że buduje program dla najliczniejszej grupy słuchaczy, to jest dla robotników. ● Regionalizm i gwara śląską reprezentują w programie niedzielne audycje w opracowaniu Stanisława Ligionia *W niedzielę przy żeleźnioku*. Opowiedziane, a czasem nawet inscenizowane w ramach tej audycji *Bery i bojki śląskie*, to perełki rodzimego humoru i beztroski, które wśród słuchaczy śląskich zawsze znajdują szczerą oddźwięk. ● Skala zainteresowań Katowickiego Teatru Wyobraźni jest bardzo szeroka. Obok słuchowisk literackich, autorów tej miary co Kossak-Szczucka i Morcinek, obok inscenizacji fragmentów *Wesela na Górnym Śląsku*, zanotować należy śmiałe i udane próby posługiwania się amatorskimi zespołami ludowymi. Słuchowisko *Górniki to ruch i chwał*, napisane przez górnika, wykonali z powodzeniem na fali ogólnopolskiej — górnicy — koledzy autora. ● Jedynym w swoim rodzaju jest dziecięcy zespół *Kukielek śląskich*, rekrutujący się z dziatwy szkolnej, wyszkolonej i wyreżyserowanej przez referentkę audycji dziecięcych. ● Beniaminkiem Rozgłośni jest *Nadsценка Teatru Wyobraźni*. Starannie dobrany jej zespół, szkolony specjalnie pod kątem mikrofonu przez jedyne w Polsce *Radiowe studium przygotowawcze*, zespół młody i pełen zapału, humorem i piosenką zdobywa serca słuchaczy. ● Specjalną pieczołowitością otacza Rozgłośnia Katowicka audycje sportowe dla robotników i robotnic ciężkiego przemysłu. ● Kulturowanie polskości Śląska i utwierdzanie więzów łączących tę dzielnicę z kulturą polską to hasło, którym kieruje się programowa praca Rozgłośni.

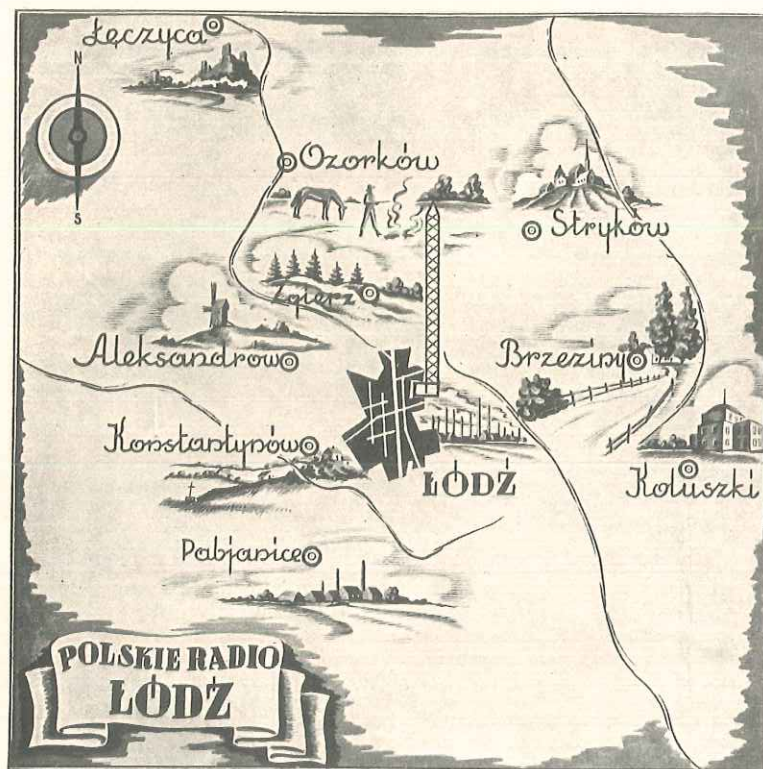

Rozgłośnia Krakowska ma duży dorobek przede wszystkim w dziedzinie odczytów naukowych i audycji popularyzatorskich. Liczne cykle odczytowe (np. „Z polskich pracowni naukowych”, pogadanki prawne i ekonomiczne), przewijają się przez program ogólnopolski dzięki inicjatywie Krakowa. ● Dział literacki prowadzi Rozgłośnia z ożywieniem, czego dowodem jest nadanie w ciągu ostatniego roku 11-tu oryginalnych premier słuchowiskowych i wciągnięcie do współpracy 15-tu nowych autorów, a klimat historyczny miasta sam narzuca tematykę większości audycji literackich o charakterze stylowym, pamiątkarskim itp. ● Dodatkowo rezultaty wydaje praca w dziedzinie regionalizmu i audycji folklorystycznych bądź w formie dosłownej reprodukcji obrzędów i zwyczajów przez zespoły ludowe, bądź też jako stylizacje. Rozgłośnia posiada w dorobku m. in. wielki cykl *Koncertów historycznych*. Obecnie szczególną opieką otacza audycje kameralne, wśród których na czoło wysuwają się *Miniatury kwartetowe*, kilku wybitnych solistów, kwartet smyczkowy, kwartet salonowy, kwartet Schrammla, orkiestra kameralna A. Hermana i in. Stanowią one „trzon” lokalnych produkcji muzycznych, oraz pożytecznie współpracują w programie ogólnopolskim. ● Dzięki selekcji wśród wykonawców — „przyrost” nowych sił muzycznych odbywa się wolniej, lecz niezawodnie. Podkreślić tu musimy wzmożone w ostatnim roku i skuteczne wysiłki w kierunku zwiększenia ilościowego i rodzajowego audycji muzyki lekkiej, (lekkie audycje słowno-muzyczne, operetki itd.), oraz audycji regionalnych i muzyki ludowej, czemu w znacznej mierze sprzyja użytkowanie dużej estrady ogrodowej, jako publicznego „studia” w miesiącach letnich. ● Praca nad ożywieniem formy radiowej gawędy, uwieńczona została dodatnim rezultatem w postaci audycji *Czy wiecie, że...*, której założeniem jest podawanie słuchaczom zagadnień aktualnych w formie popularnych rozmów z osobami wyspecjalizowanymi w danym temacie. ● Nie mniej ważną pozycję Rozgłośnia Krakowskiej stanowi dziedzina sportu i wychowania fizycznego, zwłaszcza w zakresie piłkarstwa i narciarstwa, oraz turystyki i krajoznawstwa.

Entuzjazm dla rzeczy wielkich, współczucie z żywym, cierpiącym człowiekiem i humor — oto najcenniejsze elementy programu lwowskiego. Stąd gorący kult wielkich tradycji polskich, poszukiwanie nowych wskazań i nowych form, stąd rozszerzająca się wciąż akcja księdza Michała Rękasza, kapelana wielkiej gminy chorych, jałmużnika radiowego, stąd humor. ● Po *Wesołej Fali*, Rozgłośnia organizuje pod wodzą Wiktora Budzyńskiego *Ta-jój* z humorem o typie raczej komediowym, pogłębianym w kierunku satyry społecznej i obyczajowej. Niektóre postacie dawnej *Wesołej Fali* schodzą ze sceny, ale pozostają Szczepko i Tońko, Strońć, Babcioch, rodzą się nowe, jak np. Brzoskwiniak i Drzewko. ● Rozgłośnia przekracza rogatki miejskie i maszeruje w teren w poszukiwaniu nowych typów i tematów. Poza krąg zainteresowań miasta wychodzą m. in. nowe audycje słowno-muzyczne, *Lwowskie wieczorynki świetlicowe*, o nastawieniu rozrywkowo-oświatowym, mające duże znaczenie dla urobienia obywatelskiego i państwowego szerokich mas. ● Werbunkowi do pracy radiowej poświęcono *Studio Młodych*, w którym wypowiadają się młode talenty. Audycje *Młodzież lwowska przed mikrofonem*, w których biorą udział wyłącznie zespoły szkolne, nawiązały ścisły kontakt między Polskim Radiem a uczącą się młodzieżą, wychowując liczne kadry przyszłych entuzjastów radia. ● W dziedzinie inicjatyw Lwów może się pochwalić stworzeniem audycji *Zagadki muzyczne dla dzieci i młodzieży* oraz stworzeniem najstarszego zespołu muzyki lekkiej w Polskim Radiu. ● Do najważniejszych nowości programowych Lwowskiej Rozgłośni należą *Dni regionalne*, wielkie transmisje z najciekawszych ośrodków życia kulturalnego, społecznego i gospodarczego ziem południowo-wschodnich, m. in. z Przemysła, Stanisławowa, Tarnopola, Żółkwi, Brzeżan itd. ● Rozgłośnia nadaje również audycje słowne i muzyczne dla słuchaczy ukraińskich, czyniąc zadość potrzebom kulturalnym tego odłamu ludności. ● Zgodnie z potrzebami chwili rozszerzył Lwów dział odczytów i pogadarek aktualnych. Położono również nacisk na audycje rolnicze, które docierają do coraz szerszych sfer ludności wiejskiej.

Nastawienie programowe tej Rozgłośni jest wybitnie społeczne i gospodarcze. Cechę tę stara się Rozgłosnia nadać wszystkim działom swego programu. Dobór materiału literackiego, jak lektura prozy, audycje poetyckie, słuchowiskowe, mają przede wszystkim na widoku słuchacza-robotnika. W ramowym programie Rozgłośni Łódzkiej przewidziane są specjalne odcinki, które zezwalają na poruszenie szeregu aktualnych zagadnień *Ze świata i dla świata pracy*. Są tu omawiane bolączki i kłopoty sfer pracujących. W specjalnych audycjach porusza się sprawy spółdzielcze, społeczne oraz higienę pracy — pod kątem widzenia robotnika. Ruch organizacji zawodowych i społecznych na terenie Łodzi, mający swój specyficzny charakter, znalazł swoje odzwierciedlenie mikrofonowe w „pogadankach społecznych” i w „pogadankach popularnych”, w których porusza zagadnienia kulturalno-oświatowe. Niezależnie od tego świat pracy ma raz w miesiącu słuchowisko. Jest to niejako ilustracja w formie dramatycznej, aktualnych zagadnień społeczno-kulturalnych. Łódź ma też i swoją audycję wesołą: *Wesoły dymek z komina*. ● Nowością niejako programową są w Łodzi: audycje dla dzieci *Czekolada przy mikrofonie*. Udział w audycji biorą mali, najmłodsi słuchacze radia (przeważnie dzieci robotników), którzy całkowicie wypełniają program. Powstał nawet uczniowski chór *revellersów Oj dana-dana*. ● Jak widzimy, Łódź stara się zawsze zainteresować szerokie warstwy zagadnieniami gospodarczymi i społecznymi, podczas gdy inne rozgłosnie szerzej traktują sprawy wsi i gospodarki rolnej. ● Ostatnio wprowadzone zostały audycje słowno-muzyczne, pomyślane na temat utworów kameralnych i solowych — cyklicznych (np. *Cztery pory roku* Czajkowskiego i in.) w połączeniu z fragmentami poetyckimi i prozą. ● Należy podkreślić kontakt Rozgłośni z życiem. Coraz częściej mikrofony przerzucane są na tereny akcji kulturalnej i społecznej, w transmisjach i reportażach zaznajamiając radiowych słuchaczy w całej Polsce z odmiennymi warunkami życia przemysłowo-robotniczego w Łodzi. ● Osobną i chlubną kartę w dziejach Rozgłośni ma Łódzka Rodzina Radiowa.

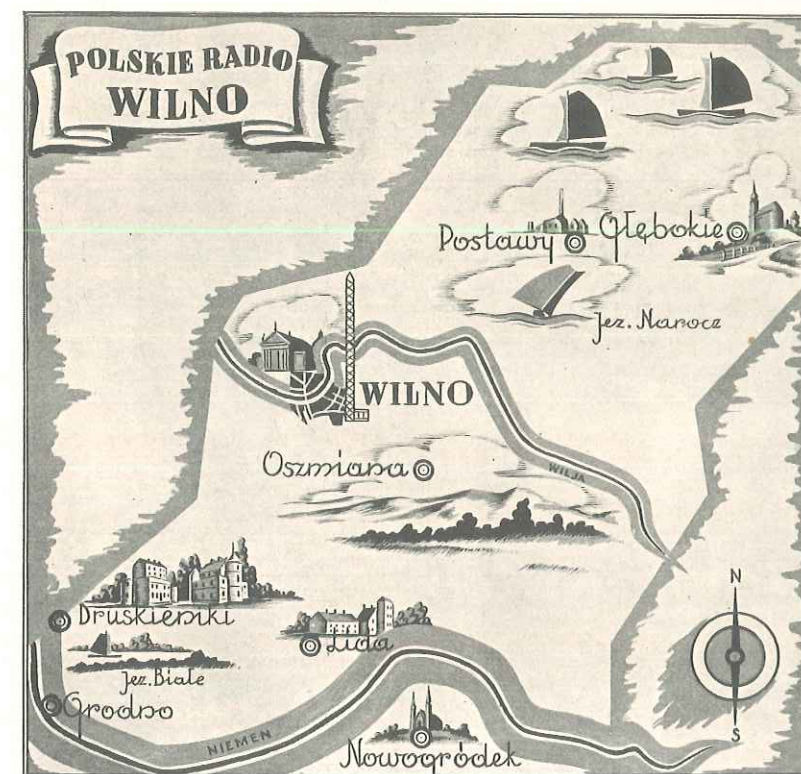

Przejąwszy Rozgłosnię z rąk Radia Poznańskiego, „Polskie Radio” zastało w niej stan obniżenia się poziomu programowego. Po paru zaledwie latach pracy ta sama Rozgłosnia w ramach nowej organizacji potrafiła się wybić na czołowe miejsce w zespole 7 rozgłosni, rywalizując skutecznie z innymi. ● Rozgłosnia rozwija dużą inicjatywę programową w wielu kierunkach. Do programu ogólnopolskiego dała wiele cennych pomysłów w cyklu audycji jak np. cykle prof. Łucjana Kamińskiego *O instrumentach orkiestry symfonicznej*, oraz *Od Aten do Bayreuth*. Na wyróżnienie zasługuje wyspecjalizowanie się Rozgłośni w organizowaniu oratoriów i audycji religijnych, osnutych na oryginalnych tematach, a przyjętych bardzo przychylnie. Oto trzy z nich najbardziej udane: oratorium *Rozmowa ze śmiercią* z udziałem chóru ks. Gieburowskiego, *Misterium o Męce Pańskiej* w/g Potockiego, oraz *Siedem Gwiazd* Mikołaja Kopernika. ● Prawdziwą perłą muzyczną Poznania, nie mającą sobie równej, w całej Polsce, jest bez wątpienia chór katedralny pod dyrekcją Ks. Dr. Wacława Gieburowskiego, którego występy zawsze święcą triumfy artystyczne, zarówno w kraju jak i za granicą. ● Popularność zdobyły audycje przeplatane muzyką i słowem w opracowaniu Stanisława Wasylewskiego, odsłaniające w barwny i interesujący sposób wiele momentów zapomnianej przeszłości. Z tej samej Rozgłośni Poznańskiej wyszedł również interesujący pomysł audycji składanych z rozmaitych utworów instrumentalnych i wokalnych. Audycje te przyjęły się i są popularne pod nazwą *Kalejdoskop*. ● W pracy literackiej na podkreślenie zasługuje dobrze postawiony dział słuchowisk i cotygodniowa audycja *Wesołe porachunki*. ● Jedną z mocniejszych pozycji Rozgłośni jest dział audycji dla dzieci. Niektóre audycje tego działu zdobyły również trwałą pozycję w programie ogólnopolskim, jak: „Hokus Pokus Dominikus”, „Rzeczy ciekawe z 5 części świata”, „Nad albumem znaczków pocztowych”, „Zagadki dźwiękowe”, „Gdy wielcy ludzie byli mali”, „To było naprawdę” itd. ● Rozgłosnia Poznańska pracuje również intensywnie w dziedzinie Teatru Wyobraźni, zdobywając wśród słuchaczy dla swych słuchowisk wiele uznania.

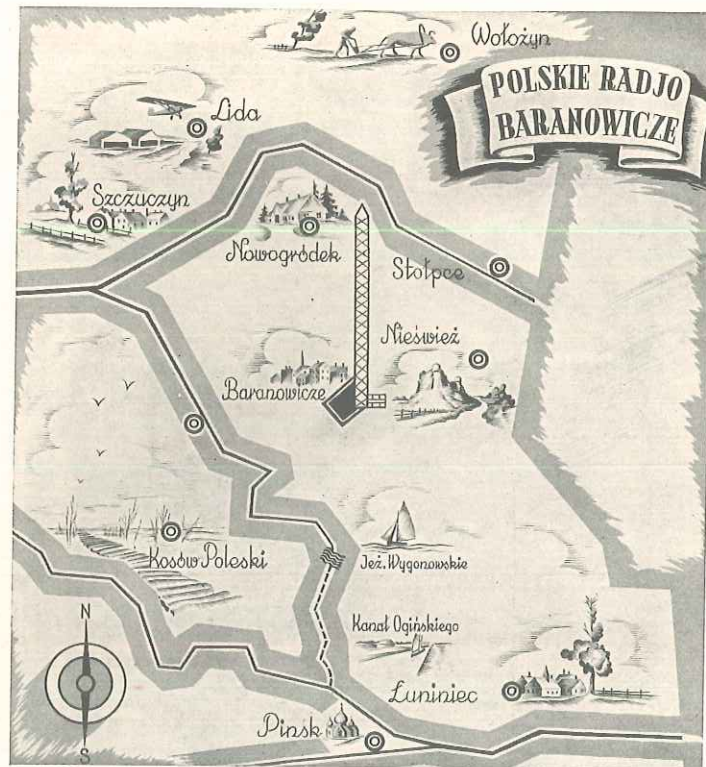

Upłynęły trzy lata od chwili, kiedy Rozgłośnia rozpoczęła nadawanie własnego programu, przedstawiając owoce twórczej pracy we wszystkich dziedzinach życia społecznego, gospodarczego i regionalnego. Region kaszubski miał swą mocną pozycję w programie toruńskim. Słyszało się głosy Kaszubów, że Rozgłośnia Pomorska jest „ich rozgłośnia”. Audycje kaszubskie słowno-muzyczne, gawędy gwarowe, oryginalne słuchowiska, tudzież recytacje najcenniejszych dzieł naszej literatury na temat morza i wybrzeża, znalazły się na fali nie tylko pomorskiej, ale i ogólnopolskiej. Zwrócono uwagę na sprawy, związane z działalnością Polonii Gdańskiej. Najbliższym naszym sąsiadom: Mazurom i Warmiakom poświęcił Toruń w swym programie dużo miejsca. Sporo zespołów z tych okolic występowało przed mikrofonem toruńskim: z Działdowa, Olsztyna, Sztumu, Ziemi Żłotowskiej. Oczywiście odpowiednio silny udział w programie wzięły również Kujawy, wykorzystując walory i odrębności swego regionu. Stopniowo zwiększała się i rozszerzała działalność programowa Rozgłośni. Nawiązana już w pierwszym roku łączność z Bydgoszczą, pociągnęła za sobą szersze wykorzystanie tego terenu przez stworzenie w Bydgoszczy osobnego studia. Drogą transmisji wyzyskano walory programowe, korzystając ze stałych audycji, nadawanych z Gdyni, Ciechocinka, czy Bydgoszczy. Organizowane w różnych okresach czasu wędrowki mikrofonu po Pomorzu, pozwoliły ekipie transmisyjnej przemierzyć Pomorze wzdłuż i wszerz. W dziedzinie muzycznej wiążano programowo wszystkie ośrodki regionalne. Częste audycje chórów z całego Pomorza, transmisje z sal koncertowych, koncerty Marynarki Wojennej, Orkiestry Filharmonii Warszawskiej z Ciechocinka, urozmaiciły program pomorski, uzupełniając rezultaty współpracy ze sferami muzycznymi Bydgoszczy, z solistami pomorskimi czy Konserwatorium Muzycznym w Toruniu i jego zespołem symfonicznym. W ten sposób realizuje Rozgłośnia Pomorska swe ważne posłannictwo z tytułu reprezentowania pracy twórczej tak ważnego odcinka, jakim jest Pomorze, zaplecze Gdyni, skupiające na sobie uwagę całej Polski.

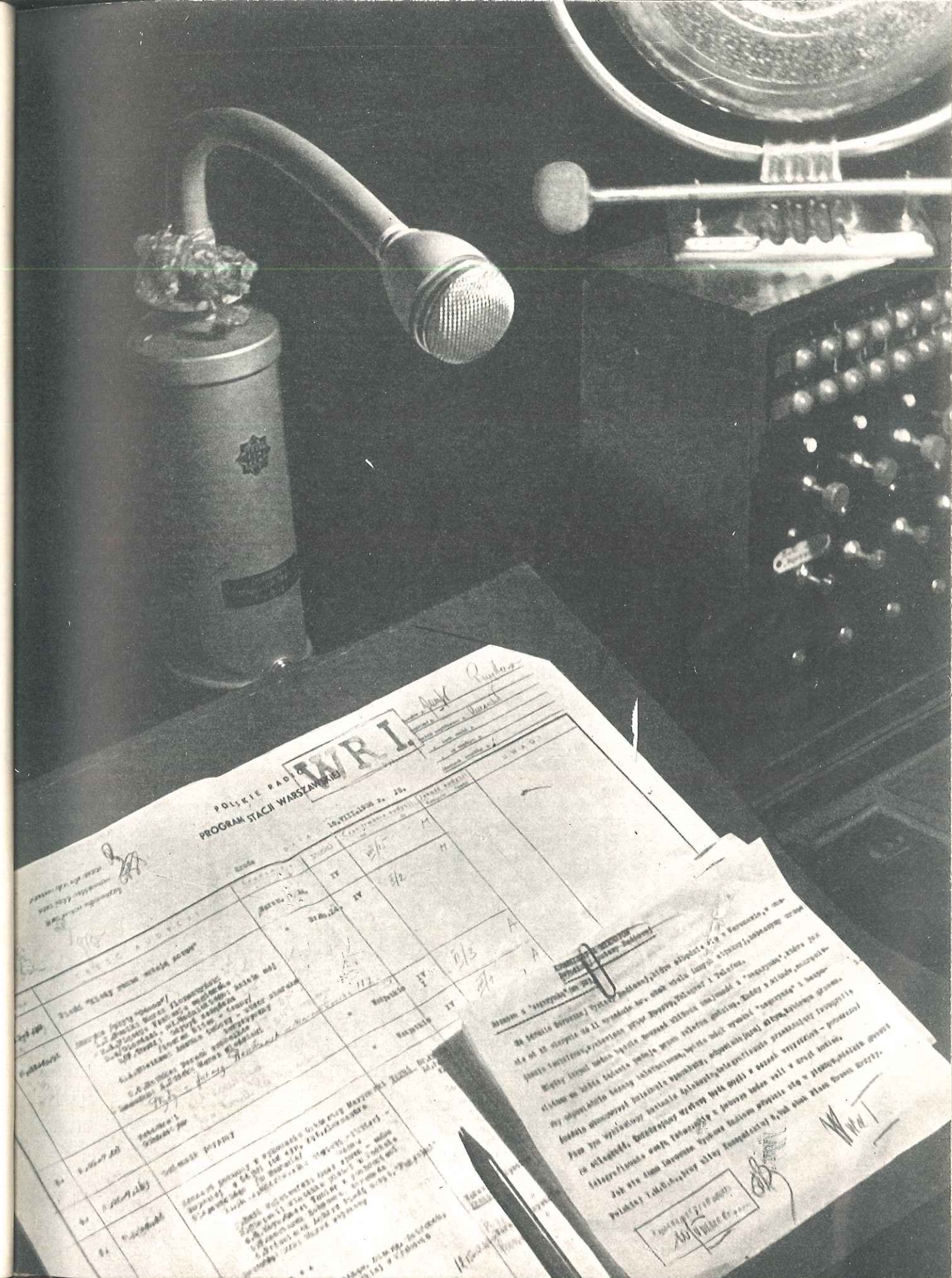

W styczniu 1938 r. Rozgłośnia Wileńska obchodziła 10-lecie swojej pracy kulturalnej na Ziemiach Północno-Wschodnich Polski. Wielkie wartości twórcze i kulturalne, które w ciągu wieków nagromadziły się w skarbnicy Wileńszczyzny, folklor, całe piękno i bogactwo zarówno duchowe jak i materialne regionu, jego dalszy postęp — wszystko to miało swój wyraz w mikrofonie. Łączą się z tym w ostatnich dwu sezonach rozbudowane transmisje z zapadłych, a ciekawych pod względem folklorystycznym zakątków Wileńszczyzny. W tym dziale Rozgłośnia ściśle współpracuje z innym miejscowym czynnikiem kulturalnym, jakim jest K. O. P. Specjalne zadania o charakterze oświatowym, jakie stoją przed Rozgłośnią, znalazły również swój wyraz w programach. Prócz polskich, nadaje Rozgłośnia stale od lat audycje w języku litewskim oraz specjalne audycje dla Polaków za kordonem granicznym. W dziedzinie literackiej Rozgłośnia Wileńska wyspecjalizowała się w poważniejszych słuchowiskach z tzw. wielkiego repertuaru. *Edyp* czy *Alkestis* w opracowaniu prof. St. Srebrnego, czy też *Treny Kochanowskiego*, opracowane przez Tadeusza Łopalewskiego — to są pozycje, które zdobyły największe uznanie. Humor, jedna z najtrudniejszych form w radiowym programie, ma swoje rumieńce i wyraz m. in. w *Kukulce Wileńskiej*. Od r. 1937 dysponuje Rozgłośnia stałą orkiestrą pod wytrawną dyрекcją prof. Władysława Szczepańskiego. Regularne transmisje koncertów symfonicznych (raz na miesiąc) i kameralnych, organizowanych wspólnie z Wileńskim Klubem Muzycznym, koncerty chórów, poranki dla młodzieży, koncerty o charakterze wybitnie regionalnym — wszystko to przyczynia się niewątpliwie do pogłębienia kultury muzycznej. Duży nacisk kładzie się też na jaknajwiększe wykorzystanie bogatej płytoteki Rozgłośni dla takich audycji, jak *Wędrowki muzyczne*. Osobną dziedzinę stanowią audycje dla dzieci, podzielone obecnie na dwa zasadnicze działy: dla dzieci miejskich i wiejskich. Tutaj wyodrębniły się od dwu lat stałe audycje tzw. *audycje życzeń*, cieszące się niesłabnącym powodzeniem. Wogóle rozgłośnia pracuje przede wszystkim dla wsi i małych miasteczek.

Rozgłośnia Baranowicka, najmłodsza spośród wszystkich rozgłośni Polskiego Radia, pracuje zaledwie od kilku miesięcy, ściśle mówiąc od lipca r. b. Jeśli więc inne rozgłośnie, położone w żywych i bogatych ośrodkach kulturalnych i artystycznych, mają poza sobą już dziesięcioletnie jubileusze doświadczeń programowych — Rozgłośnia Baranowicka niema jeszcze dziejów programowych, a tylko plany i początki ich realizacji. ● Zadaniem tej Rozgłośni jest służba nie garstce inteligencji, która ma do wyboru programy wielu innych rozgłośni Polskiego Radia, ale szerokim masom ludności wiejskiej województw nowogródzkiego i poleskiego, z którymi, dzięki specjalnemu układowi programu, stara się nawiązać jaknajwyższą łączność, wzbudzić jej zaufanie i zainteresowanie. ● Ludność ziem, które objęte są zasięgiem detektorowym Rozgłośni Baranowickiej, od wieków poddana wpływom kultury polskiej, przez pewien okres znalazła się w kręgu wpływów obcych, wrogich polskości. Zadaniem Rozgłośni Baranowickiej jest więc zwielokrotnienie i pomnożenie tych wszystkich wpływów, które od odzyskania Niepodległości dążą w kierunku zespolenia tych ziem z całą Polską, wychowania jej mieszkańców na dobrych obywateli Państwa — pokazania im czym Polska była w przeszłości i czym jest dzisiaj jako potężne Państwo, które nie tylko zdolne jest bronić swoich obywateli, lecz również zapewnić im opiekę w różnych dziedzinach życia. Rola rozgłośni, to rola najnowocześniejszej na wschodzie kraju placówki kulturalnej i cywilizacyjnej. Oczywiście w programie rozgłośni nie brakuje audycji zbijających fałszywe szerzone przez stacje zakordonowe. Ton tych audycji pozytywny i rzeczowy, sugestią faktów przemawia silnie do wyobraźni miejscowej ludności. ● Muzyka, oczywiście popularna, uwzględnia przede wszystkim repertuar polski, artystyczny i ludowy, ten polski skarbiec pieśni ludowej, który na wyżyny sztuki wzniosł Mickiewicz i cała plejada naszych poetów romantycznych, a który w swej pierwotnej formie zachował się do dziś po dworach, dworkach i chatach stron nowogródzkich i poleskich. W dziale programowym Rozgłośnia Baranowicka współpracuje ściśle z sąsiednią Rozgłównią Wileńską

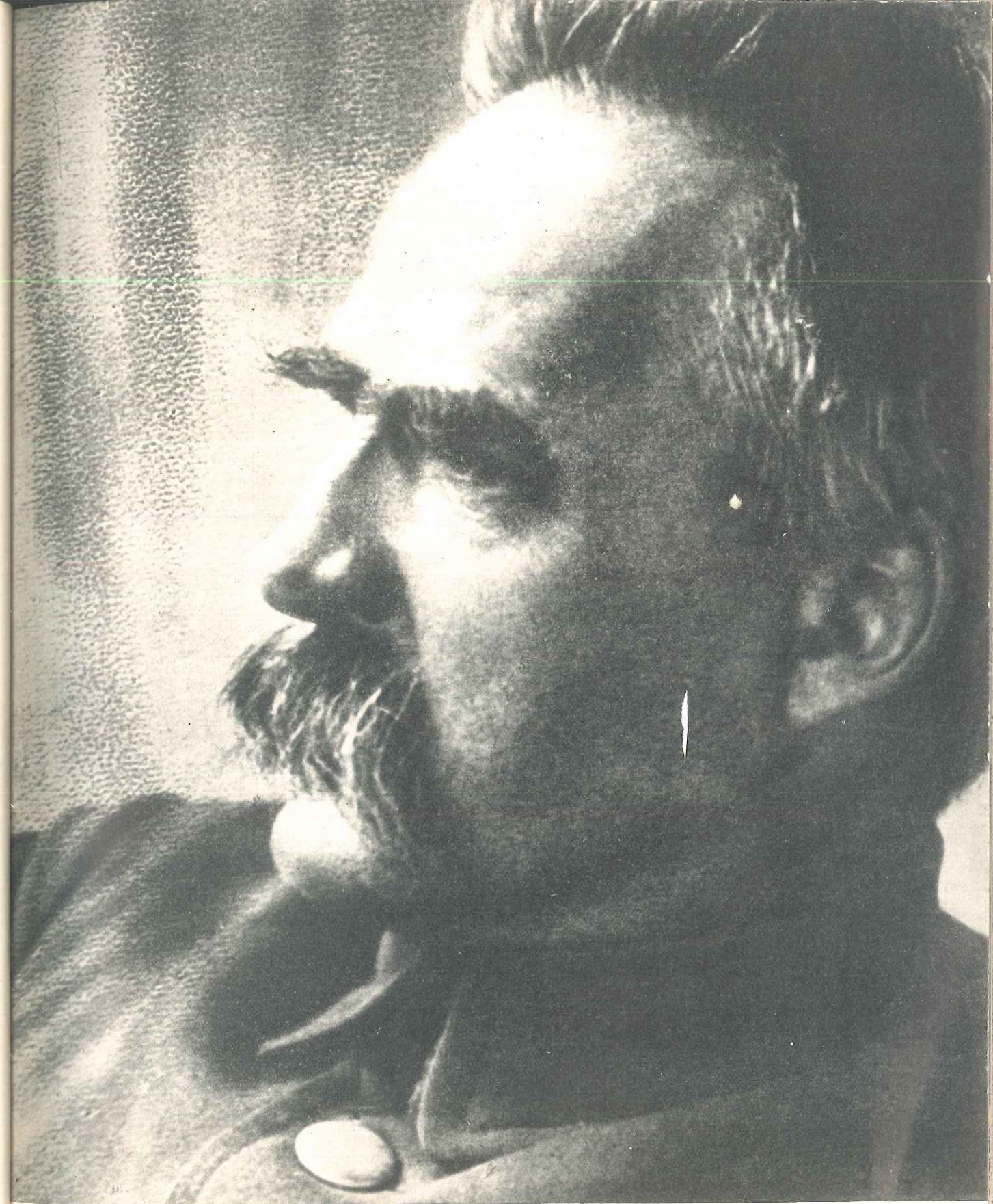

Złożenie mikrofonu, przez który przemawiał Marszałek Piłsudski, w Muzeum Belwederskim

Dwa razy do roku zmienia się zasadniczo nie tylko układ godzinowy programów Polskiego Radia, ale przede wszystkim wewnętrzna treść programów radia. Układając program radiowy myśli się nie tylko o dostosowaniu godzin nadawania poszczególnych audycji do zmienności pór roku, do związanej z tym zmienności zajęć i upodobań ludzkich, ale ponadto przystosowuje się tematy i sposób ich opracowania do tych trudnych do uchwycenia, a jednak istotnych zmian, jakie dokonują się w zamiłowaniach słuchaczy w związku z porami roku. Program na sezon zimowy jest zwykle poważniejszy zarówno w części muzycznej, literackiej, jak odczytowej, program letni — jest lżejszy, pozbawiony dydaktyki, z wielką ilością transmisji z poza studia, muzycznych i aktualnościowych, z wielką ilością reportaży i felietonów. ● Sezony radiowe stanowią zamkniętą w sobie całość jeśli chodzi o plan audycji łączonych w cykle. Polskie Radio zaczynając nowy sezon kończy wszystkie cykle poprzedniego sezonu — i zaczyna nowe cykle audycji, które z kolei ustąpią miejsce innym. Cykliczność ta jest wynikiem nie tylko dostosowania się radia do odwiecznych praw przyrody, ale jest koniecznością podyktowaną przez troskę o taki układ programu, aby zarówno pod względem godzin, jak i treści odpowiadał potrzebom słuchaczy. ● Sezon jesienno-zimowy 1935/36 był pierwszym, który opracowano po śmierci Józefa Piłsudskiego. Radio świadome obowiązków społecznych i państwowych, jakie na nim ciążyły, przepoiło swój nowy program myślą i czynem Marszałka Piłsudskiego. Niezliczone ilości listów, depeš i deklaracji, opatrzonych setkami podpisów napłynęły wówczas do radia, stwierdzając samorzutnie zdecydowaną wolę słuchaczy związania programu radiowego jak najściślej z kultem Marszałka Piłsudskiego, jako Nauczyciela Narodu, jako twórcy nowoczesnego Państwa Polskiego — co znalazło swój wyraz w programie radiowym na sezon jesienno-zimowy 1935/36 r.

WIELKI BUDOWNICZY PAŃSTWA I NAUCZYCIEL NARODU JÓZEF PIŁSUDSKI

Zewnętrznym wyrazem tego hołdu dla Marszałka była zmiana — zaproponowana przez słuchaczy, co należy podkreślić — sygnału stacji warszawskiej na pierwsze takty pieśni legionowej *My, Pierwsza Brygada*, programowym zaś — cały szereg audycji specjalnych, mających na celu szerzenie w społeczeństwie myśli Józefa Piłsudskiego. W każdą niedzielę o godz. 20.45 radio nadawało zapoczątkowaną 30.VI.1935 roku audycję *Wybrane myśli Józefa Piłsudskiego*, która w dniu 12-go każdego miesiąca, na pamiątkę Godziny Śmierci, przybierała specjalnie uroczysty charakter. Wzruszającą formą audycji poświęconych Marszałkowi Piłsudskiemu były wspomnienia Jego żołnierzy z czasów zwycięskich walk o Wolność. Wspomnienia te odtwarzały czyny i działalność Marszałka Piłsudskiego w formie popularnej, opartej o osobiste przeżycia. Poza tym nadano cykl odczytów *Józef Piłsudski w życiu i pracy dla Polski*, w którym wybitni działacze i mężowie stanu omówili poszczególne dziedziny działalności Marszałka Piłsudskiego, stawiając życie Jego za wzór, który każdy w miarę swych sił i stanowiska winien naśladować. Drugi wielki cykl felietonów nadany w tym sezonie *Jak wyzwalala się Polska* przyniósł relacje bezpośrednie wybitnych uczestników walk o Niepodległość, inny zaś cykl wywiadów *Jak to się stało, że wziął pan udział w epopei Józefa Piłsudskiego*, dawał słuchaczom obraz tych historycznych czasów, które ugiął Marszałek Piłsudski, aby przyczyniły się do Odrodzenia Polski. ● W ten sposób radio programem swym wkraczało w nową epokę historii Polski, rozpoczętą z chwilą złożenia do grobów królewskich na Wawelu zwłok Marszałka Piłsudskiego. ● Im silniej wzrastała temperatura nastroju ideowego programu Polskiego Radia — tym energiczniej dokonywano reform, aby doskonalić jakość codziennego programu. Zasadnicza zmiana dokonana została w dziale koncertów symfonicznych. ● Stworzono własną orkiestrę symfoniczną Polskiego Radia, która umożliwiła wprowadzenie do działu muzyki symfonicznej w radio większej planowości. Ponadto Polskie Radio w tym sezonie zaprosiło do współpracy wszystkie zespoły filharmoniczne istniejące w regionalnych ośrodkach Polski, tam gdzie są rozgłośnie. ● Zasadniczej zmianie uległa również metoda układania programów muzycznych Polskiego Radia. Nie repertuar artystów i wykonawców, który zgłaszali, stał się podstawą programów radiowych, ale na odwrót, do programowych wymagań Polskiego Radia wyszukiwano najlepszych z możliwych wykonawców, przez co umożliwiono utrzymanie z góry powziętej myśli przewodniej programów muzycznych, myśli podyktowanej względami natury artystycznej i możliwościami mikrofonowymi. ● Reprezentacyjny dział programów Polskiego Radia — środowe koncerty chopinowskie — zostały w związku z tym zreformowane. Jak się okazało, istniał cały szereg dzieł Chopina, które w radio nie były nigdy wykonywane, gdyż chopiniści nasi nie mieli ich w swoim żelaznym repertuarze. Twórczość Chopina, ułożoną chronologicznie wraz z odpowiednimi objaśnieniami literackimi — udostępniono publiczności po raz pierwszy w całości, nie opuszczając najmniejszego utworu. Był to prawdziwie pietystyczny hołd wielkiej sztuce Chopina, hołd bezprzykładny w stosunku do artysty, nie tylko w Polsce, ale i w całej Europie. ● Nawiązując do dodatnich prób z ubiegłego okresu letniego, kontynuowano w tym sezonie w dalszym ciągu akcję zachęcenia do pracy radiowej chórów, oraz budzono zamiłowanie do śpiewu ludowego w audycji *Cała Polska śpiewa* (dla dzieci *Śpiewajmy piosenki*). Celem zdobycia nowego materiału pieśni ludowych urządzono konkurs, który dał ponad 500 nieznanych tekstów i nut. ● W dziale literackim, po kilkumiesięcznych przygotowaniach, naradach, konferencjach, zebraniach dyskusyjnych z pisarzami polskimi — udało się zachęcić do pracy mikrofonowej czołowych literatów i pisarzy współczesnych, dzięki czemu *Teatr Wyobraźni* zaczął nadawać słuchowiska specjalnie pisane dla radia. Poza oryginalną literaturą słuchowiskową — wprowadzono dział radiofonizacji arcydzieł literatury, umożliwiając słuchaczom poznanie takich dzieł dramatycznych i komediowych, które rzadko wystawiane są w teatrze. ● Po kilkumiesięcznym okresie próbnym, wprowadzono na stałe do programów odczytowych audycje *Dyskutujmy*, przeznaczone do zbiorowego słuchania i zbiorowego dyskutowania podanych przez prelegentów tez. Odczyty te są dużą pomocą w pracy świetlicowej. Z innych cykli odczytowych wielkim powodzeniem cieszył się cykl *Skarby Polski*, reportaże podróżnicze, często ilustrowane muzyką, oraz cykl odczytów *Rola mieszczaństwa polskiego*

w życiu i dziejach Narodu. ● Zwrócono po raz pierwszy baczniejszą uwagę na problem programów radiowych dla emigracji, wprowadzając na stałe do programów zapoczątkowane w kwietniu 1935 r. sobotnie audycje dla Polaków za granicą, przeznaczone dla emigracji europejskiej, oraz — od 1 października 1935 r. rozpoczęto nadawanie przy pomocy stacji krótkofalowej SPW specjalnych audycji dla Polonii amerykańskiej. ● Wśród audycji przeznaczonych dla specjalnych grup słuchaczy, nowością tego sezonu było wprowadzenie specjalnej *Gazetki dla rolników*, która utrzymała się na stałe w programie radiowym. ● W rozgłosniach regionalnych przedłużono program południowy o godzinę, dzięki czemu słuchacze otrzymali tak ulubioną muzykę w porze obiadowej. ● Stworzono Wydział Aktualności. W ten sposób osiągnięto ujednolicienie metod pracy w tym niezmiernie ważnym dziale pracy radia, oraz przepojono aktualności radiowe nową treścią ideową. ● W dziale sportu sezon ten utkwiał w pamięci słuchaczy dobrą i wielostronną obsługą Olimpiady Zimowej w Garmisch Partenkirchen. ● Wielkim wysiłkiem programowym tego sezonu, a zarazem wielkim sukcesem, był tygodniowy program *Dziesięciolecie Polskiego Radia*, w całości oparty o kompozycje i utwory polskie. ● Zakończeniem sezonu stały się audycje zorganizowane w pierwszą rocznicę śmierci Marszałka Piłsudskiego. Szczytowym punktem tego dwudniowego programu były transmisje z uroczystości pogrzebowych na Rossie.

Wielka Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia

W sezonie letnim roku 1936 radio, wbrew opinii o tak zwanym *martwym sezonie*, nie tylko nie ograniczyło ilości i nie obniżyło jakości swych audycji, ale w wielu kierunkach rozszerzyło swą działalność programową i rozbudowało. ● Przede wszystkim zwiększono upragnioną przez radiosłuchaczy muzykę prawie do 63%, w czym znaczną część poświęcono muzyce o charakterze rozrywkowym i lekkim. Transmitowano w sezonie letnim koncerty z Ciechocinka w wykonaniu orkiestry Filharmonii Warszawskiej, dalej z Poznańskiego Parku Wilsona, z Gdyni w wykonaniu orkiestry Marynarki Wojennej; Kraków zapoczątkował interesującą formę koncertów popularnych *Koncerty spacerowe*. ● W dziale odczytowym, zamiast poważnych rzeczy naukowych, Polskie Radio w tym sezonie zwróciło szczególną uwagę na lekkie pogadanki przyrodnicze, wychodząc z założenia, że lato jest tą porą roku, podczas której człowiek ma możliwość bliższego zetknięcia się z przyrodą. Nadano interesujący cykl pogadek *Świat naszych roślin i mineralów*, który był przewodnikiem słuchaczy po otaczającym ich królestwie natury. Baczna uwagę zwrócono na *pogadanki o higienie* na wycieczkach, letniskach, kąpieliskach itd. W szeregu reportaży omówiono najciekawsze szlaki wycieczkowe, jeziora polskie, rzeki, zabytki, muzea regionalne, oraz najbardziej egzotyczne zakątki *Nieznanej Polski*, zwracając specjalną uwagę na Polesie, z którym zaznajomiono słuchaczy nie tylko w formie reportaży, ale i bezpośrednich transmisji. Nie pominięto i spraw morskich, omawiając w szeregu pogadek popularnych *Zagadnienia Bałtyckie*. ● W tym okresie zapoczątkowano *Odczyty Wojskowe*, które stały się stałym punktem programu Polskiego Radia, służąc idei zbliżenia najszerzych warstw społeczeństwa do problemów obrony Państwa. ● W dziale audycji dla wsi wprowadzono nowość przez rozdzielenie dawnej południowej audycji niedzielnej na dwie części: jedną poranną o godzinie 8.00, drugą południową — o godzinie 15.00. Ta zmiana okazała się celowa i utrzymała się na stałe w układzie niedzielnej audycji radiowej. ● Do programu letniego wprowadzono również nowe audycje, jak nadawane w każdą niedzielę anegdoty z życia sławnych ludzi oraz *Kronika Polityczna*, która stała się dopełnieniem wiadomości dziennika radiowego. Rozproszone po całotygodniowym programie takie audycje, jak *Przegląd Giełdowy*, *Wiadomości Eksportowe*, *Handel Morski* itd. ujęte zostały w jedną całość pt. *Wiadomości gospodarcze*. ● Jeśli mowa o sezonie letnim, nie można nie wspomnieć o audycji, która wykraczając poza ramy programu radiowego, dała słuchaczom nie tylko niecodzienne emocje, ale również uświadomiła ich o roli radia na wypadek wojny. Była to próba alarmu gazowego w Warszawie, w czasie której radio pokazało, czym może być dla ludności cywilnej w chwili niebezpieczeństwa. ● Z artystycznych wydarzeń, do których popularyzacji w kraju przyczyniło się Polskie Radio, wspomnieć należy o transmisji opery Moniuszki *Halka* z Rzymu oraz obszerne potraktowanie w programie radiowym premiery wiedeńskiej *Nieboskiej Komedii* Krasińskiego. Z okazji Letniej Olimpiady w Berlinie wystawiono w Teatrze Wyobraźni specjalnie dla radia napisane słuchowisko Jana Parandowskiego *Gałązka Oliwna*. ● We wszystkich działach programu ogólnopolskiego i dla specjalnych grup słuchaczy, a więc w audycjach dla dzieci, dla żołnierzy, strzelców, dla wsi, uwzględniono jubileusz dziesięciolecia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. ● Odbywający się z okazji Święta Morza, które jak zwykle znalazło silne odzwierciedlenie w programie radiowym, pierwszy Zjazd Śpiewaków Polskich z kraju i z zagranicy, był transmitowany na wszystkie rozgłośnie polskie i uświetniony udziałem Jana Kiepury, który śpiewał na Placu Marszałka Piłsudskiego w Warszawie. Poza tym nadano trzy inne transmisje koncertów Kiepury, cieszących się jak zwykle największą popularnością wśród słuchaczy. ● Na czoło audycji muzycznych sezonu letniego wysunęły się po raz pierwszy urządzone w Polsce trzy koncerty zwiększonej orkiestry symfonicznej Polskiego Radia na dziedzińcu Wawelskim, co stało się początkiem dorocznych Festiwalu oraz transmisje na zagranicę ludowych suit muzycznych, specjalnie zamówionych dla mikrofonu przez Polskie Radio. ● W dziale odczytów poważnych wyróżnił się cykl odczytów Wacława Jędrzejewicza, poświęconych P.O.W., oraz wielki cykl odczytów Artura Śliwińskiego, malujący *Sylwetki Polskich Hetmanów*. ● Dominujący wpływ na charakter programów letnich miały: transmisje z Igrzysk Olimpijskich w Berlinie, których nadano ponad 50, rocznice 6 i 15 sierpnia bardzo silnie uwypuk-

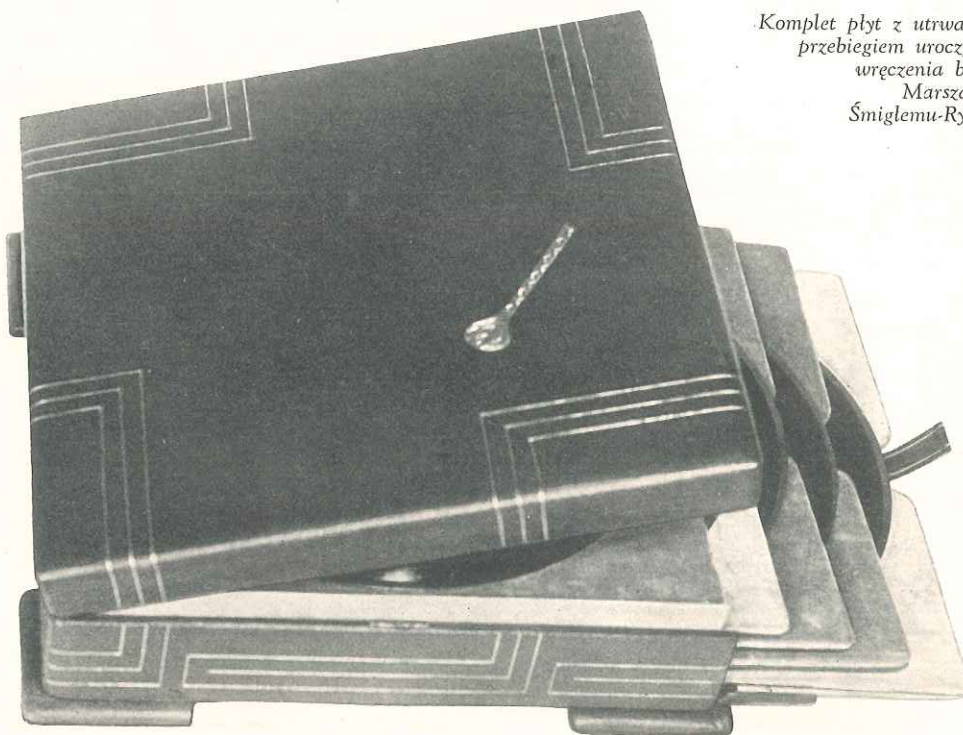

Próba do realizacji „Wesela” Wyspiańskiego w Teatrze Wyobraźni

lone w programach, transmisje festiwalów muzycznych z Salzburga i Bayreuth, reportaże z zawodów Gordon Bennett'a, audycje związane z Tygodniem Warszawy i uroczystościami ku czci ks. Piotra Skargi, wreszcie uroczystości otwarcia nowej, wzmocnionej do 50 kW Rozgłośni we Lwowie. ● Wzmagające się zainteresowanie radiem powołało do życia publicystykę na tematy radiowe, którą zaczęli uprawiać nie tylko literaci i muzycy, ale również pisarze i dziennikarze. Konsekwencją tego wzrostu zainteresowania radiem wśród ludzi pióra stał się *Klub Dziennikarzy Radiowych*, który powstał również w Warszawie. ● Z wydarzeń, które upamiętniły ten sezon nie tylko w dziejach radiofonii polskiej ale i w ogóle muzyki polskiej przypomnieć należy, że dzięki orkiestrze symfonicznej Polskiego Radia zorganizowano na Wawelu *festiwal muzyki polskiej*, będący początkiem rok rocznie powtarzanych imprez. Po rocznej zaledwie pracy, stosunkowo młoda orkiestra symfoniczna Polskiego Radia, powiększona do 85 osób, wystąpiła na dziedzińcu arkadowym Wawelu z trzema koncertami pod dyrekcją Grzegorza Fitelberga. Koncerty te transmitowane przez radiofonie angielską, niemiecką i austriacką dawały obraz twórczości 16 kompozytorów polskich od Moniuszki aż po najmłodszych kompozytorów współczesnych. Popularność za granicą zyskały również zapoczątkowane wówczas audycje poświęcone polskiemu muzycznemu folklorowi, polskim zwyczajom, obrzędom i zabawom. Audycje te zamawiało Polskie Radio specjalnie u kompozytorów, dzięki czemu takie suites ludowe, jak T. Sygietyńskiego *Wieczór wśród gór* i F. Rybickiego *Na chłopskim weselu* transmitowane były przez wszystkie rozgłośnie włoskie, a *Dożynki* M. Rudnickiego przez rozgłośnie włoskie, duńskie i szwajcarskie. ● Zakończeniem sezonu była *Wystawa Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego*, w czasie której czynne było po raz pierwszy w Polsce publiczne studio radiowe, skąd przez kilka godzin dziennie nadawano program wobec tłumów publiczności zwiedzającej wystawę. ● Udany ten eksperyment stał się wzorem dla wszystkich ośrodków regionalnych.

W październiku 1936 r. wszedł w życie nowy program ramowy jesiennie-zimowy. Zwiększona została ilość audycji słownych, zarówno o charakterze artystycznym, jak dydaktycznym i informacyjnym, a w muzyce wzrosła znacznie ilość koncertów poważnych. ● Wielka Orkiestra Polskiego Radia rozpoczęła nadawanie raz w tygodniu z sali Roma publicznych koncertów przeznaczonych na dochód instytucji społecznych, które wykazały, że w odpowiednich dla siebie warunkach akustycznych, może ona konkurować z najlepszymi orkiestrami radiowymi. Poza transmisjami dwóch względnie trzech koncertów w miesiącu z sali Warszawskiej Filharmonii, nadawano ze studia w Warszawie koncerty symfoniczne Wielkiej Orkiestry Polskiego Radia, ze specjalnym uwzględnieniem w programie utworów mało znanych, przeznaczając godziny południowe i popołudniowe na koncerty o charakterze popularnym. Oprócz oper, transmitowanych z zagranicy, a przede wszystkim z Włoch, nadano kilka transmisji z Teatru Wielkiego w Warszawie, z teatrów we Lwowie i Poznaniu, oraz kilka zradiofonizowanych oper ze studia, wśród których przede wszystkim wyróżniały się nie wykonywane dotychczas opery kompozytorów polskich. Pewną propagandą na rzecz Opery Warszawskiej były *Fragmety Operowe*, które w sposób radiofoniczny informowały publiczność o bieżącym repertuarze Opery stołecznej. ● W dziale muzyki kameralnej nadano cykl sonat skrzypcowych Beethovena, oraz utwory wybitnych, częściowo zapomnianych kompozytorów doby klasycznej i romantycznej. ● Po sezonie letnim, w czasie którego nadawano utwory Chopina w wykonaniu kandydatów do Konkursu Chopinowskiego — zorganizowano cykl audycji w wykonaniu kandydatów, wyeliminowanych do Konkursu, a z samego III Konkursu nadano 14 transmisji, transmitowanych do wielu krajów europejskich i do Ameryki Północnej. ● Śmierć Karola Szymanowskiego uczczona została przez Polskie Radio bezpośrednimi transmisjami z Berlina, Poznania i uroczystości pogrzebowych w Warszawie. Polskim kompozytorom doby poromantycznej i dzisiejszej poświęcono wielki cykl koncertów *Sylwetki kompozytorów*, wartościowym zaś, a rzadko wykonywanym dziełom muzycznym — interesujący cykl *Płyty dla znawców*. Muzyka egzo-

Komplet płyt z utrwalonym przebiegiem uroczystości wręczenia buławy Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi

tyczna znalazła uwzględnienie w kilkunastu audycjach muzyczno-słownych *Naokoło świata*. ● Oczywiście muzyka lekka i taneczna, nadawana codziennie w porach odpowiednich, a więc przede wszystkim w południe, w czasie podwieczorku i w godzinach wieczornych znajdowała więcej miejsca w programie w czasie karnawału, czy np. w Noc Sylwestrową, kiedy zorganizowano tytułem eksperymentu wielką 6-godziną *Wieczornicę taneczną*, z której dochód organizatorzy zabaw przy dźwiękach muzyki radiowej przeznaczali na Pomoc Zimową. ● Audycje odczytowe, zgrupowane zostały w czasie między godz. 16.00 a 18.00, aby ułatwić słuchaczom orientację w programie radiowym. Spośród nowych cykli, wspomnieć należy 8 odczytów *Pod znakiem naprawy Rzeczypospolitej*, które od Ostroroga aż do czasów współczesnych przypominały myśli naszych reformatorów o istocie silnej władzy, o obronności granic, o wzmocnieniu skarbu itd. Drugi cykl, złożony z 12 odczytów pt. *Co Polska wniosła do kultury powszechnej*, dawał wymowne świadectwo prawdzie, że Polska wniosła rzetelne i trwałe wartości do ogólnoludzkiego dorobku kulturalnego i że w tej dziedzinie możemy pochwalić się pracą twórczą o wartości światowej. Kontynuowano również w tym sezonie w dalszym ciągu audycje wojskowe, odnoszące się do poszczególnych działów pracy wojska i omawiające różne zagadnienia związane z obroną Państwa, oraz audycje dyskusyjne i cały szereg cykli odczytowych, będących niejako żelaznym kapitałem każdego sezonu. ● Inauguracją sezonu w dziale literackim stało się nadanie, w ciągu trzech kolejnych wieczorów *Wesela* Wyspiańskiego w całości przez radio, nieco później *Legendy*, poprzedzonej premierą prasową. Poza szeregiem słuchowisk autorów polskich i obcych, wśród których było wiele specjalnie dla radia napisanych, wymienić należy cieszący się wielkim a dość nieoczekiwanym powodzeniem, cykl dialogów Platona: *Tragedia Sokratesa*. Dla uczczenia urodzin Marszałka Józefa Piłsudskiego nadano specjalnie zamówione słuchowisko — *Żywot niezłomny*, a w rocznicę Niepodległości — montaż historyczny *Szlakiem dziejów*. Na pograniczu literatury i publicystyki stanęła nowa forma audycji radiowych — *Powieść mówiona*, zapoczątkowana przez Marię Kuncewiczową: *Dnie powszednie państwa Kowalskich*. ● Z natury rzeczy — największy nacisk położono na audycje aktualne, które znalazły w świeżo zorganizowanym Wydziale Aktualności pieczołowitą opiekę. Już początek sezonu upamiętnił się wielką akcją o charakterze społecznym, w któ-

„Verbum Nobile” w Teatrze na Wyspie

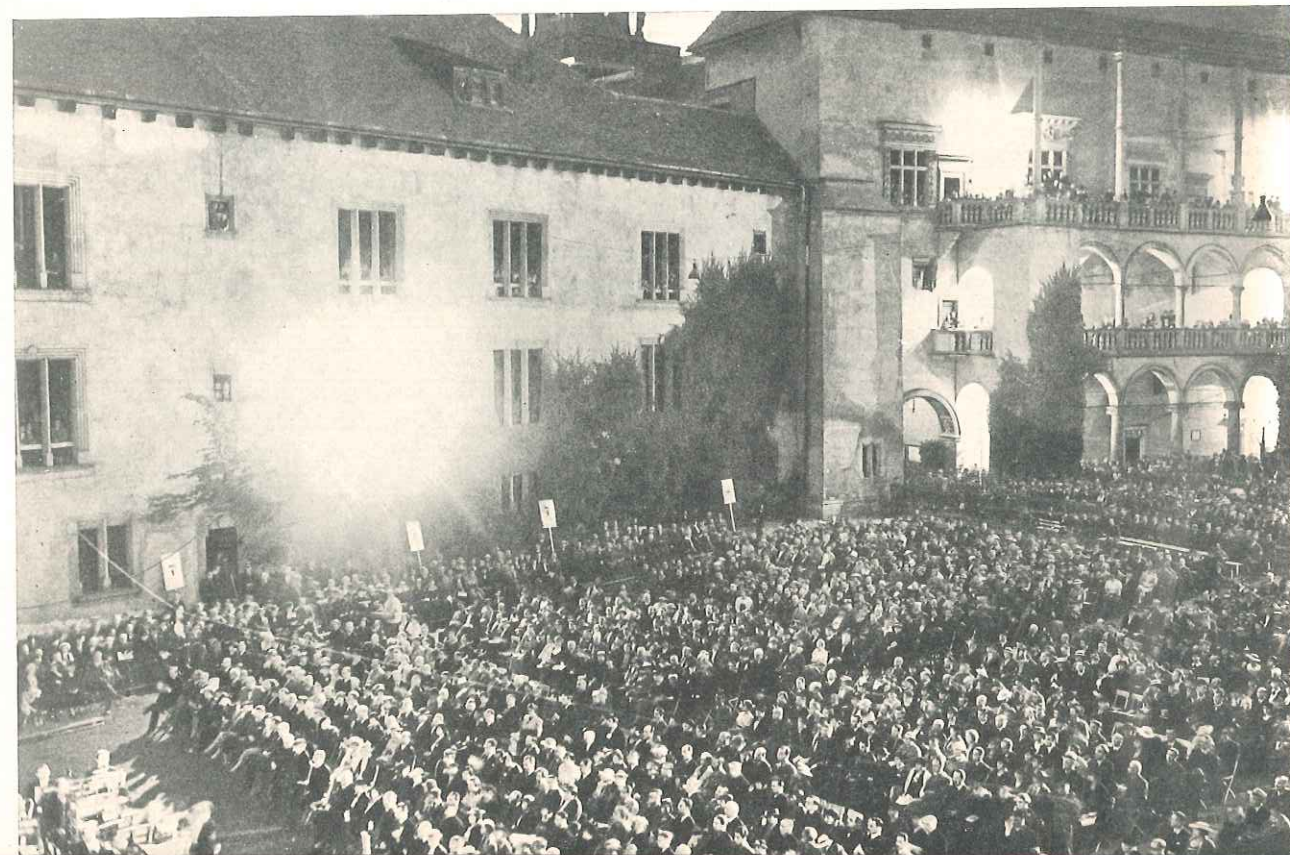

rej radio wzięło czynny udział, a mianowicie akcją Pomocy Zimowej dla Bezrobotnych. Radio transmitowało z Zamku Królewskiego przebieg posiedzenia Komitetu, po czym — nadano szereg przemówień osobistości oficjalnych z Panem Prezydentem Rzeczypospolitej i Prymasem Polski ks. Kardynałem Hlondem na czele. Przed mikrofonami Polskiego Radia stanęli ministrowie, przedstawiciele społeczeństwa i organizacji społecznych, wygłaszając przemówienia zachęcające wszystkich do wzięcia udziału w tej akcji. W listopadzie Polskie Radio transmitowało, w związku z rocznicą Niepodległości, uroczystość wręczenia Buławy Marszałkowskiej Naczelnemu Wodzowi Generałowi Edwardowi Rydzowi-Śmigłemu i wielką rewie wojskową, w czasie której Armia składała pierwszy hold swemu Wodzowi. ● W związku z Nowym Rokiem — nadano z Rzymu Ogrzędzie Pontyfikalne Ojca Świętego, oraz zbiorową audycję ze wszystkich krajów *Szczęśliwego Nowego Roku dla całego świata*. ● Większość transmisji umożliwiona była dzięki samochodowi transmisyjnyemu, który wyjechał w dwie większe podróże na Pomorze i w Poznańskie, z których nagrano 15 audycji na płytach, a m. in. *Rykowski jeleni*, audycję, którą zainteresowała się nawet radiofonia amerykańska. Poza tym oczywiście radio brało udział we wszystkich akcjach o znaczeniu państwowym, jak Dni kolonialne, rocznica odzyskania morza, miesiąc propagandy Ośrodków Wychowania Fizycznego itd. W sezonie tym do szeregu audycji przeznaczonych dla specjalnych grup słuchaczy dodano stałe audycje poniedziałkowe *Od warsztatu do warsztatu*, przeznaczone dla rzemieślników. Stolica osiągnęła w okresie tym 100.000 abonentów radia. Fakt ten zbiegł się, z otwarciem w Warszawie drugiej stacji radiowej, która rozpoczęła nadawanie programu niezależnego od programu Raszyna. Niemal równocześnie dwie rozgłośnie regionalne, a mianowicie Kraków i Poznań obchodziły 10-lecie swego istnienia, co stało się powodem do manifestacji ich możliwości artystycznych w programie ogólnopolskim. ● Dnia 21 lutego wygłoszona została przed mikrofonem *Deklaracja Ideowo-Polityczna Obozu Zjednoczenia Narodowego*. Deklaracja ta wygłoszona najpierw przez radio, a później dopiero ogłoszona w prasie, była pierwszym wypadkiem użycia mikrofonu jako jedyne i najważniejszego środka porozumienia się z ogółem społeczeństwa. Nic więc dziwnego, że w dniu tym słuchano radia w całej Polsce zarówno w domach prywatnych, jak w świetlicach i na placach publicznych. ● Uroczystości imieninowe Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego i rocznica imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego dały powód do zorganizowania całego szeregu audycji, opartych wyłącznie o dzieła polskich autorów i kompozytorów. Jak rok rocznie — największym wydarzeniem była w tych dniach transmisja przemówienia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, poświęconego pamięci Marszałka Piłsudskiego i idei zjednoczenia narodu. Na specjalny program poświęcony Marszałkowi Rydzowi-Śmigłemu złożyły się m. in. przemówienie płk. Adama Koca, audycja żołnierska *Cnoty żołnierskie*, reportaż *Na ulicach Warszawy w dniu imienin Wodza Naczelnego*, oraz zbiorowa audycja ze wszystkich rozgłośni, w czasie której poszczególne miasta składały Wodzowi Naczelnemu w dniu imienin meldunki o stanie zbiórki na F. O. N. ● 12 maja przypadła druga rocznica śmierci Józefa Piłsudskiego. Rocznicę tej poświęcone były audycje stanowiące pod względem nastroju odpowiednio skomponowaną całość. Po recytacji rozważań Karola Liberta *O miłości ojczyzny*, nadano koncert muzyki o charakterze bohaterskim, potem wykonano słuchowisko z pamiętnych dni 1920 roku. Słuchowisko zostało przerwane punktualnie o godz. 20.45, poczem po werblach zamilkły wszystkie mikrofony Polskiego Radia na trzy minuty. Ostatnim punktem programu była transmisja wielkiego koncertu muzyki polskiej z Filharmonii Warszawskiej *W holdzie Marszałkowi Piłsudskiemu*. ● Z ważniejszych wydarzeń zagranicznych, które uwzględniono w programie Polskiego Radia wymienić należy transmisję uroczystości koronacyjnych króla Jerzego VI w Londynie, oraz przeprowadzenie pierwszej w dziejach radiofonii polskiej transmisji z Chicago przebiegu obrad Rady Organizacji Polskich w Ameryce. ● Począwszy od maja nadawano w godzinach porannych specjalne audycje muzyczno-słowne dla poborowych, organizowane przez Wojskowy Instytut Naukowo-Oświatowy wspólnie z Polskim Radiem. ● Sezon jesienno-zimowy został zakończony *Dniem Propagandy Radia* w stolicy, w czasie którego nadano m. in. operę *Verbum nobile* Moniuszki z Teatru na wyspie w Łazienkach.

Nowy układ programu ramowego na sezon letni 1937 pozwolił przede wszystkim — podobnie jak w latach ubiegłych — na popieranie muzyki polskiej w jak najszerszym zakresie. Kulminacyjnym punktem tej propagandy był *Festival Wawelski*, obejmujący trzy koncerty transmitowane z dziedzińca Zamku Królewskiego, nie tylko na wszystkie rozgłośnie krajowe, ale również do Stanów Zjedn. A. P., Danii, Łotwy i Niemiec. Koncerty na Wawelu, dzięki niezwykle powodzeniu, jakie osiągnęły w stosunkowo krótkim czasie, spełniają dużą rolę programową i mają wszelkie szanse, aby w przyszłości stać się dla muzyki polskiej tym, czym dla muzyki niemieckiej jest Salzburg. ● W okresie letnim zorganizowało Polskie Radio ponadto koncerty i przedstawienia w teatrze na wyspie w Łazienkach. W obecności króla Rumunii i najwyższych dostojników państwowych z Panem Prezydentem na czele nadano z tego teatru widowisko muzyczne *Hej, ty Wisło*, transmitowane również przez Stany Zjednoczone A. P., Czechosłowację, Niemcy i Rumunię, później zaś sceniczne obrazki nazwane *Za króla Stasia*. ● Z zagranicy w sezonie tym transmitowano operę Borodina *Książę Igor* z Londynu, z Cremony operę Verdi'ego *Moc przeznaczenia*, z Rzymu operę Donizetti'ego *Napój miłosny*, z Salzburga operę *Czarodziejski flet* Mozarta, z Czeskiego Cieszyńska otwarcie Pierwszego Złotu Śpiewaków Polskich, z Ameryki Północnej — święto Indian, z Paryża — fragment festiwalu poświęconego I. J. Paderewskiemu, z Salzburga — trzy koncerty wchodzące w skład festiwalu m. in. pod dyktando Artura Toscanini'ego itd. itd., wzamian za to nadano za granicę do Monachium *Dożynki* Rudnickiego koncert chóru Ks. Gieburowskiego do Londynu, Paryża i Lionu, *Za króla Stasia* do Ameryki i Czechosłowacji, oraz cały szereg innych audycji. ● Pod względem wymiany z zagranicą sezon ten upamiętnił się wielką stosunkowo ilością audycji nadawanych z Polski do innych krajów, m. in. trzy audycje z Polski przez Ocean do Ameryki w ciągu jednego miesiąca, co jest swego rodzaju rekordem. ● Z audycji cyklicznych, zapoczątkowanych w poprzednim sezonie, zakończono pożyteczny i dający dobrą muzykę w możliwie najlepszym wykonaniu cykl 24-ch audycji *Słynni dyrygenci*, oraz cykl symfonii Beethovena. ● Zgodnie z tradycją Polskiego Radia w nowym sezonie letnim zwiększono w stosunku do sezonu zimowego ilość audycji muzycznych i rozrywkowych. W tym celu godziny ranne i południowe przeznaczone zostały z góry na muzykę lekką, a wieczorne na muzykę taneczną. Po-

Orkiestra Polskiego Radia koncertuje w czasie Festivalu Muzyki Polskiej na Wawelu

za tym w różnych porach dnia nadawano, o ile możliwości najwięcej muzyki popularnej, lekkiej i ludowej, dostosowując charakter programu do wypoczynkowego charakteru miesięcy letnich. ● Oprócz koncertów nadawanych ze studia, *Podwieczorków przy mikrofonie* z Doliny Szwajcarskiej i audycji muzyczno-słownych, organizowanych przez wszystkie rozgłośnie regionalne — nadano szereg audycji o charakterze rozrywkowym w wykonaniu zespołów orkiestrowych i solistów, jak: koncert Małej Orkiestry Polskiego Radia z sali Starego Teatru w Krakowie z okazji Dni Krakowa, koncerty dla dzieci i młodzieży transmitowane z Parku Ujazdowskiego w Warszawie, oraz interesujący eksperyment *Pożegnania lata*, ujęty w formę muzycznego korowodu po ulicach i ogrodach Warszawy, z udziałem orkiestry, chóru Polskiego Radia i wybitnych solistów. ● Niezależnie od muzyki lekkiej przeznaczonej dla słuchaczy miejskich, Radio zwróciło uwagę na muzykę dostępną słuchaczom wiejskim, szczególnie muzykę ludową, audycje regionalne oraz te formy muzyki tanecznej, które są ulubione przez słuchaczy wiejskich. Specjalnie komponowane lub instrumentowane utwory w rodzimym polskim charakterze, wykonywane były przez Małą Orkiestrę Polskiego Radia, oraz przez salonowe zespoły orkiestrowe w rozgłoszeniach regionalnych. Dzięki specjalnym staraniom Radio wydobyło z zapomnienia dawne polskie utwo-

ry rozrywkowe, jak np. kompozycje Wrońskiego, Lewandowskiego, Sonnenfelda i innych, oraz stare wodewile oparte na swojskich tematach, zradiofonizowane dla celów mikrofonu. Godziwej rozrywki dostarczała wiejskim słuchaczom również specjalna kapela ludowa Dzierżanowskiego, oraz oryginalne ludowe zespoły z różnych regionów kraju, znajdujące się pod stałą kontrolą repertuarową Polskiego Radia. ● W dziale literackim, poza cyklem komedii Fredrowskich, który był słuchany z zainteresowaniem, jako eksperymentalną nowość wprowadzono odczytywanie przez mikrofon dzień po dniu nowel, opowiadań i fragmentów powieści, przede wszystkim klasyków polskich. Kontynuowano również nadawanie specjalnie dla radia napisanych powieści mówionych, w kwadransach poezji zaś, poza recytacją wierszy, ułożonych tematycznie w pewne cykle, nadano wybrane ustepty z *Pana Tadeusza* w interpretacji Stefana Jaracza. Słuchowiska niedzielne uwzględniały repertuar lekki, pogodny i bardzo popularny, aby rzeczywiście mogła z nich korzystać ludność wiejska, słuchająca radia w lecie głównie właśnie w niedziele. ● W związku z nowym rokiem szkolnym po raz pierwszy w dziejach radiofonii p. Minister W. R. i O. P. wygłosił za pośrednictwem mikrofonu specjalne przemówienie do młodzieży i nauczycieli, inaugurując w ten sposób nie tylko nowy sezon radiofonii szkolnej, ale również stwierdzając, że radio może być doskonałym środkiem bezpośredniego kontaktu ministra z podległym mu nauczycielstwem i młodzieżą szkolną. Zagadnienia szkolne w związku z rozpoczynającym się rokiem szkolnym i Tygodniem Popierania Budowy Szkół Powszechnych, były w ogóle obszernie omawiane w letnim programie radiowym, wiążąc się z akcją radiofonizacji szkół. W tym kierunku radio pośpieszyło z dobrym przykładem, ofiarowując stu nowym szkołom im. Marszałka Piłsudskiego na Wileńszczyźnie, odbiorniki radiowe. ● Audycje dla dzieci nadawane były codziennie. Tematowo wiązały się z sezonem letnim, uwzględniając przede wszystkim momenty rozrywki i wzmożonego zainteresowania się światem zewnętrznym, zwłaszcza przyrodą. Specjalne zainteresowanie dzieci wywołały cykle audycji: *Rzeczy ciekawe z pięciu części świata* (będące pewnego rodzaju podróżą po obu półkulach globu), *Czym jest twój tatuś* (zaznajamiające z pożytkiem społecznym wszystkich zawodów) oraz seria *Bajki różnych narodów*. ● W dziale oświatowym zrezygnowano z dydaktyki przez unikanie formy odczytowej na korzyść felietonów, reportaży i gawęd. Egzotyka, ciekawostki i osobliwości obyczajowe różnych epok, cykle o charakterze społeczno-kulturalnym, reportaże morskie i turystyczne, odczyty wojskowe, odczyty dla kobiet z zakresu higieny sezonu letniego, dietetyki, kosmetyki i mody, oraz odczyty przyrodnicze — oto główne grupy tematów, omawianych w sezonie letnim. Specjalnie ciekawą w pomyśle była audycja, w czasie której uczestnicy Międzynarodowego Uniwersyteckiego Kursu Wakacyjnego wygłosili w 15-tu językach przemówienia o zwiedzanej przez nich osadzie przedhistorycznej w Biskupinie. ● W lecie, zwłaszcza na sierpień, przypada szereg rocznic, które ściągają na siebie uwagę opinii. W pierwszym rzędzie dotyczy to zjazdu Legionistów z przemówieniem Marszałka Śmigłego-Rydza, oraz uroczystości strzeleckich, specjalnie zaś Marszu Szlakiem Kadrówki. Między 5 a 15 sierpnia wiele audycji muzycznych i słownych poświęconych było tym wydarzeniom, że przytoczymy słuchowisko *Piosenka legionowa na kwaterze Zdzisława Marynowskiego*, opowiadanie *Kapral Szczapa* Karola Krzewskiego nadawane przez kilka dni, audycję muzyczno-słowną *Raduje się serce, raduje się dusza*, oraz szereg odczytów, pogadanek aktualnych i reportaży. ● Na pierwszy plan aktualnych zainteresowań programowych tego sezonu wysunęła się wizyta Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w Rumunii, oraz rewizyta króla Karola II i księcia Michała w Warszawie. Uroczystościom z tej okazji poświęcono szereg transmisji i reportaży. Poza tym obszernie uwzględniono w programie tego rodzaju zdarzenia, jak Międzynarodowy Kongres Chrystusa Króla w Poznaniu, Tydzień Morza, Tydzień Czerwonego Krzyża, Dni Krakowa, Dzień Spółdzielczości, uroczystości w Liskowie z okazji wystawy „Praca i kultura wsi”, zjazd Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego, 50-lecie pracy literackiej Rodziewiczówny, setna rocznica urodzin Władysława Żeleńskiego, Kongres Eucharystyczny w Lisieux z retransmisją z Watykanu przemówienia Papieża. ● Jak zwykle, sezon letni zakończył się transmisjami specjalnych programów, nadawanych z publicznych studiów radiowych.

Rok IV Nr. 48.
ANTENA
Str. 5.

PARYŻ O ORKIESTRZE POLSKIEGO RADIA

Trzy koncerty Polskiego Radia w Paryżu odbyły się w dniach 1, 2 i 3 lipca. W programie: *Podwieczorki przy mikrofonie* z Doliny Szwajcarskiej i audycje muzyczno-słowne, organizowane przez wszystkie rozgłośnie regionalne — nadano szereg audycji o charakterze rozrywkowym w wykonaniu zespołów orkiestrowych i solistów, jak: koncert Małej Orkiestry Polskiego Radia z sali Starego Teatru w Krakowie z okazji Dni Krakowa, koncerty dla dzieci i młodzieży transmitowane z Parku Ujazdowskiego w Warszawie, oraz interesujący eksperyment *Pożegnania lata*, ujęty w formę muzycznego korowodu po ulicach i ogrodach Warszawy, z udziałem orkiestry, chóru Polskiego Radia i wybitnych solistów. ● Niezależnie od muzyki lekkiej przeznaczonej dla słuchaczy miejskich, Radio zwróciło uwagę na muzykę dostępną słuchaczom wiejskim, szczególnie muzykę ludową, audycje regionalne oraz te formy muzyki tanecznej, które są ulubione przez słuchaczy wiejskich. Specjalnie komponowane lub instrumentowane utwory w rodzimym polskim charakterze, wykonywane były przez Małą Orkiestrę Polskiego Radia, oraz przez salonowe zespoły orkiestrowe w rozgłoszeniach regionalnych. Dzięki specjalnym staraniom Radio wydobyło z zapomnienia dawne polskie utwo-

Le Temps

Wydawnictwo w ciągu ostatnich dwóch tygodni, choć bywało przerywane bez wyjątku, było potężną rewolucją na lewicy polskiej: dzieło genialne, świeżość znakomita i jedna z najlatających orkiestr świata.

JOURNAL DES DÉBATS

— Koncerty radiowe dostarczały nam jeszcze ciekawych odkryć i trzy wieczory muzyki symfonicznej i lirycznej dały nam w Teatrze des Champs Élysées wybitne dzieła polskiej lub francuskiej muzyki. „Harnas” oddał nam w sposób najwspanialszy sukces. Orkiestra, w której instrumenty orkiestrowe były wspaniałe, a wokalista nawiązywał do wybitnego, prowadził nerwową ręką p. Grzegorz Fitelberga.

Le Petit Parisien

— Orkiestra symfoniczna Polskiego Radia pod znakomitym kierownictwem p. Grzegorza Fitelberga przetrwała, aby nam dać dzieła kompozytorów polskich. Orkiestra, zadowolona i inteligentna, podjęła jej dyrygenta realizowała doskonale te w dziełach kompozytorów.

BEAUX-ARTS

— Tym gorzej dziękujemy p. Bandrowskiej i p. Fitelbergowi, którzy złożyli cały swój talent — pierwsza z nich (która jest wspaniała), drugi (który jest miłośnikiem) na usługi ceniusza Symonowicza.

Le Jour

— Udział Polski w światowych muzykach na Wystawie międzynarodowej był jednym z najkompletniejszych i najświetniejszych udziałów. Do rewelacji, jaka była chóry katodry, orkiestra i dyrygent Rodziński, doruczyć trzeba rewelacyjny występ wybitnego zespołu, jakim jest orkiestra Polskiego Radia, jej dyrygenta i razem do-cha ożywiającego Grzegorza Fitelberga.

L'ART MUSICAL

— Pierwszy z trzech koncertów polskich był w całości poświęcony niedziałom Szymonowiczowi i wykonany przez orkiestrę Polskiego Radia. Zespół liczący (na ogólną ilość północy) słynnych przysług 10 kontrabasów, słynny z wirtuozów ról walców, drażnił wybitnie zdyscyplinowaną i jednolitą. Instrumenty smyczkowe pracowały wspaniale.

LE JOURNAL

— Polska dała się już poznać w międzynarodowych imprezach Teatru des Champs Élysées dzięki młodemu dyrygentowi o zadziwiającym dynamizmie p. Rodzińskiemu. Pomniąc sobie swój wysiłek, dała nam dziś, w trzech koncertach, swój swój wybitny, w ujęciu najwspanialszego swego dyrygenta i najlepszych artystów.

Nowy sezon programowy rozpoczął się pod znakiem sukcesu, jaki odniosły orkiestry Polskiego Radia na Wystawie Paryskiej. Oto program tych koncertów: ● I. Koncert w teatrze Champs-Élysées — wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia pod dyr. G. Fitelberga i Ewa Bandrowska-Turska. W programie dzieła Karola Szymanowskiego. Transmisja na wszystkie rozgłośnie polskie, Radio-Strassburg, Radio-Rennes. ● II. Koncert w teatrze Champs-Élysées — wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna pod dyr. G. Fitelberga, Ewa Bandrowska-Turska, H. Sztompka. W programie utwory Moniuszki, Paderewskiego, Karłowicza, Szałowskiego, Woytowicza i Wiechowicza. Transmisja na wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia. ● III. Koncert w teatrze Champs-Élysées — wykonawcy: Jan Kiepura i Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia pod dyr. G. Fitelberga. Transmisja na wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia i Radio-Paris. ● IV. Koncert — Mała Orkiestra Polskiego Radia pod dyr. Zdzisława Górczyńskiego przed mikrofonem Radio-Paris, oraz w Pawilonie Polskim na Wystawie Międzynarodowej. ● Koncerty te, na których obecny był m. in. Prezydent Francji Lebrun, zostały przychylnie przyjęte tak przez publiczność, jak prasę francuską. ● Dobrym przygotowaniem do pierwszego zagranicznego występu Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia stał się Festival Sztuki Polskiej w Warszawie, w czasie którego Polskiemu Radio przyznano zasługę zorganizowania najpoważniejszych koncertów Festivalu, m. in. koncertu poświęconego Szymanowskiemu, na którym prócz innych utworów orkiestra i chór Polskiego Radia wykonały po raz drugi w Polsce w całości *Harnaśców*, transmitowanych poza wszystkimi rozgłośniami krajowymi do Francji, Czechosłowacji, Estonii, Łotwy i Włoch. ● Wracając z Paryża, Wielka Orkiestra Polskiego Radia dała koncert w nowym gmachu Rozgłośni Katowickiej — otwartym w dziesiątym roku istnienia Rozgłośni — a ponad to — poza normalną pracą przed mikrofonem — wystąpiła w Warszawie na kilku publicznych koncertach w Teatrze Wielkim, przeznaczając dochód z tych koncertów na Pomoc Zimową. ● Osiem jednocześnie prowadzonych cykli, jak *Arcydzieła Muzyki Symfonicznej*, *Opowieści o Mozarcie*, *Od Aten do Bayreuth* (dzieje opery), *Słynni wirtuozi*, *Sylwetki kompozytorów polskich*, *W muzykalnym domu*, *Płyty dla znawców*,

Jan Kiepura

przed mikrofonem

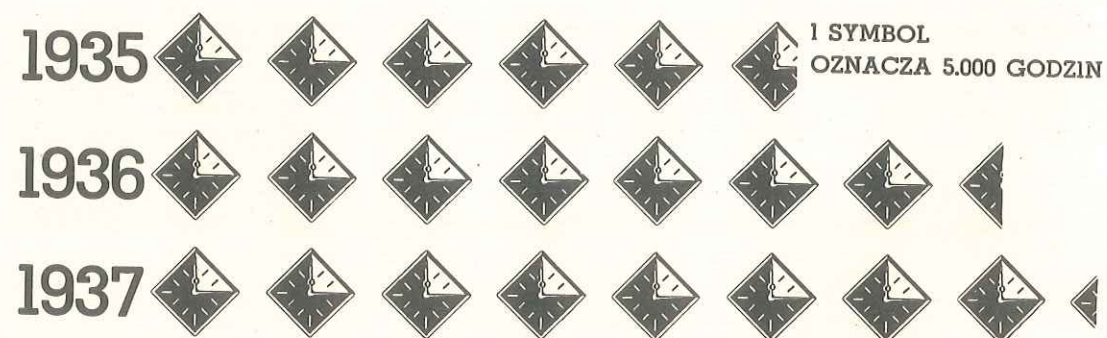
Historia tańca itd. zaznajamiały słuchaczy radia z najróżnorodniejszymi dziedzinami twórczości muzycznej. ● Zwracając baczną uwagę na należyty poziom i repertuar muzyki poważnej starano się równocześnie utrzymać poziom audycji lekkich i rozrywkowych zarówno w rozgłośni warszawskiej, jak i w rozgłośniach regionalnych, przede wszystkim dzięki starannemu doborowi repertuaru dla zespołów i solistów. Mała Orkiestra, zwłaszcza w okresie karnawału, szukała kontaktów bezpośrednich ze słuchaczami, organizując specjalne wieczornice taneczne i koncerty w miastach nie posiadających rozgłośni radiowych, a więc w Lublinie, Płocku, Kielcach i Radomiu, gdzie wszędzie, wraz z towarzyszącymi jej solistami, przyjmowana była entuzjastycznie przez publiczność. ● Nowy sezon programowy był okresem krystalizacji dla polskich programów krótkofalowych oraz dla odrębnego programu radiowego dla stacji Warszawa II. ● Do istniejącej już od dwu lat krótkofalowej rozgłośni SPW dodano drugą rozgłośnię SPD, podwojono ilość godzin programu na tydzień, oraz przeniesiono godziny nadawania z południowych na wieczorne według czasu nowojorskiego, dzięki czemu polski program krótkofalowy docierał do Stanów Zjednoczonych w momencie gdy Amerykanie wracają z biur i fabryk do domu. Wprowadzono również specjalne programy dla dzieci naszych emigrantów w Ameryce, poddanych silnym wpływom asymilacyjnym, oraz specjalne audycje sportowe, mające dla młodego pokolenia w Ameryce szczególne znaczenie. W ten sposób skonstruowany program zyskał sobie uznanie naszych rodaków za Oceanem, czego dowodem są listy, których przeszło 2.000 nadeszło z U. S. A. ● Również odrębny niż innych rozgłośni polskich program lokalnej stacji stołecznej Warszawy II w tym sezonie zyskał na głębi i rozmaitości. Przede wszystkim powiększono czas pracy tej stacji z 6 do 8 godzin dziennie, przez co radiosłuchacze stolicy otrzymali program muzyczny równoległy z programem rolniczym stacji raszyńskiej. ● W dziale audycji literackich, nowy sezon zaznaczył się sukcesem trzech wielkich i cieszących się zasłużonym powodzeniem wśród słuchaczy cykli, które zarówno w koncepcji, jak i wykonaniu, są ważnym wkładem radiofonii polskiej do dzieła rozpowszechnienia znajomości arcydzieł literatury wśród najszerzych warstw społeczeństwa. Cykle te, to przede wszystkim *Nieśmiertelne książki*, które zaznajomiły słuchaczy z najwybitniejszymi dziełami literatury światowej od Homera do Balzaca, *Piękno mowy polskiej*, będące cyklem audycji prezentujących wartości poetyckie polszczyzny, oraz *Komedie Fredry*, dające co miesiąc utwór znakomitego komediopisarza, przy czym okazało się, że Fredro posiada wielkie walory radiowe, a wiersz jego potrafi utrzymać w napięciu uwagę. ● Nadawane dwa razy dziennie o godz. 8.00 i 11.15 audycje dla szkół, miały w godzinach rannych charakter aktualno-rozrywkowy (nowość: raz na tydzień *Gazetka dla szkół*), w godzinach południowych zaś wiązały się ze szkolnym programem nauczania. Według rozesłanego przez Ministerstwo W. R. i O. P. okólnika, audycje poranne dla szkół, przeznaczone są dla wszystkich roczników, z wyjątkiem pierwszego i drugiego, audycje południowe zaś: w poniedziałki — pogadanki dla dzieci starszych (klasy: V—VII szkół stopnia drugiego i trzeciego i klasa IV szkół stopnia pierwszego), we wtorki — słuchowiska dla dzieci młodszych (klasy od II do IV szkół stopnia drugiego i trzeciego, klasy II—III szkół stopnia pierwszego), w środy — pogadanki dla dzieci młodszych, w czwartki poranki muzyczne dla szkół powszechnych i jeden poranek w miesiącu dla szkół średnich, w piątki — słuchowisko dla dzieci starszych, w soboty — audycja dydaktyczna *Śpiewajmy piosenki*. ● Audycje pomyślane jako dodatkowa pomoc szkolna wyszczególniono w dokładnym programie, rozesłanym w formie specjalnej broszury dla szkół. Ponadto starano się rozwinąć propagandę za zaopatrywaniem szkół, zwłaszcza biedniejszych, kresowych, w odbiorniki radiowe. Samo Polskie Radio ofiarowało dla szkół ponad 300 odbiorników, a za przykładem radia poszło wiele instytucji społecznych, samorządowych, przedsiębiorstw państwowych, prywatnych itd., dzięki czemu już wiele powiatów posiada szkoły w 100%-tach zradiofonizowane. ● Wielki napływ abonentów radia spośród tych warstw, które dotychczas stały poza wpływem nie tylko radiofonii, ale często i innych form kontaktu z życiem kulturalno-artystycznym, spowodował konieczność spopularyzowania programu radiowego, bez obniżania oczywiście jego poziomu. ● Wprowadzono jako nowość *Audycje*

SEZONY PROGRAMOWE

południowe, przeznaczone dla zbiorowego słuchania w świetlicach, stołówkach robotniczych itp. Audycje te, o charakterze rozrywkowo-informacyjnym, komponowane jako całość na podkładzie myśli społecznej i państwowej, mają przede wszystkim znaczenie dla robotników, oraz ich rodzin, budząc w tej warstwie społecznej świadomość roli, jaką mają do spełnienia w uprzemysłowieniu kraju i we wzmocnieniu jego obronności. Audycja ta ciągle doskonalona w treści i formie, cieszy się powodzeniem w rodzinach robotniczych, rzemieślniczych, drobnomieszczańskich itd. ● Nie tylko w tej audycji wyrażała się zasadnicza koncepcja nowego programu. Ze względu na coraz silniej wzrastającą liczbę słuchaczy wiejskich, codzienne audycje rolnicze rozszerzono do 25 minut, uwzględniając w nich wszystko, co dotyczy fachowych i ogólnie-aktualnych zainteresowań wsi: obok *Gazetki Rolniczej* rozpoczęto nadawanie pogadek, nawiązując do aktualnych zainteresowań wiejskiego słuchacza pod stałym tytułem *Co słyszeć wśród rolników*, względnie *O czym będziemy radzić w Kółku Rolniczym*. Wprowadzono również do programu specjalne audycje dla młodzieży wiejskiej, a pogadanki dla gospodyń wiejskich, wzbogacono tematami z zakresu higieny i gospodarstwa kobiecego. ● Bezpośrednio po audycjach wiejskich następowały audycje żołnierskie, strzeleckie i dla Polaków z zagranicy, co razem z poprzedzającym audycje wiejskie dziennikiem wieczornym i pogadanką aktualną, stwarzało w godzinach wieczornych duży odcinek czasu, poświęcony audycjom popularnym i zrozumiałym dla najszerszych warstw słuchaczy radia. ● Wiążąc program radiowy jak najściślej z aktualnością dnia — wprowadzono trzy razy dziennie pogadanki aktualne o stałych godzinach, oraz przeniesiono przegląd prasy z godzin południowych na godziny nocne, zamykając opiniami prasy *Ostatnie wiadomości dziennika radiowego*. ● W dziale oświatowym zrealizowano kilka cykli odczytów z dziedziny ekonomii, techniki, wynalazków, podróży i krajoznawstwa, zagadnień prawnych, społecznych i wychowawczych, kilka cykli felietonów historyczno-obyczajowych, cykl sylwetek i anegdot z życia znanych oryginałów i niezwykłych osobistości, szczególną zaś uwagę zwrócono na *Odczyty wojskowe*, omawiające zagadnienia związane z obronnością Państwa, z historią wojskowości, życiem poszczególnych formacji wojskowych itd. 6 odczytów w tym cyklu, który nadawany był w każdą środę przez cały sezon, poświęcono 75-tej rocznicy Powstania Listopadowego. ● Aktualna służba informacyjna Polskiego Radia specjalnie w marcu skupiła przy głośnikach cały kraj, oczekujący z radia informacji o przebiegu zatargu polsko-litewskiego, zakończonego dnia 19.III.1938 r. przyjęciem przez Litwę Ultimatum Rządu Polskiego, co natychmiast zostało zakomunikowane słuchaczom przez radio. Wówczas jeszcze raz stwierdzono, jak ważną rolę odgrywa radio w wyjątkowych chwilach życia narodu. ● Program tego sezonu zakończony został transmisjami wspianiałych uroczystości kanonizacji św. Andrzeja Boboli oraz licznymi reportażami ze sprowadzenia relikwii do Polski i z hołdu składanego św. Andrzejowi Boboli przez mieszkańców różnych miast Polski.

WZROST ILOŚCI GODZIN PROGRAMU POLSKIEGO RADIA

W roku 1938 radiofonia polska poniosła bolesną stratę przez śmierć ś.p. Romana Starzyńskiego, naczelnego dyrektora Polskiego Radia (od 5.VII.1935 do 5.VII.1938).